núm. 68

el pèsol negre

Tardor · 2015 · II època 5.000 exemplars

Publicació Llibertària de l'Alt Llobregat i Cardener

www.bllibertari.org

Manresa 2022

L'esdeveniment com a motor de desenvolupament

Els grans esdeveniments suposen la desviació de fons públics a benefici privat, en massa ocasions a empreses amigues dels governants; impliquen models de remodelació urbanística que potencien l'especulació i produeixen gentrificació; suposen una inversió en infraestructures que en massa ocasions queden obsoletes un cop finalitza l'acte; o impliquen el patrocini d'empreses explotadores que utilitzen l'esdeveniment per fer propaganda tot netejant-se la imatge. **>4 i 5**

Berguedà terra d'explotació

Tenim una comarca preciosa on viure del teu treball sense ser estafat i maltractat esdevé gairebé un miracle. La poca feina fora de les administracions públiques és al sector serveis i de pèssima qualitat. Volen turisme? Per què, per a fer hores gratis fregant plats? Qui es preocupa d'això? Esta clar que si no ho fem les afectades, ningú no ho farà. Ha arribat el moment d'organitzar-se. **>3**

Eleccions i poder popular

Articles d'eleccions passades (locals) i properes (catalanes i estatals). En tots dos casos, es posen cara a cara moviments socials i vies institucionals. En el primer cas, l'autor ho exemplifica amb el cas de Berga, on la CUP ha arribat al govern local. En tots dos casos es posa el focus en la falta de força dels moviments que ho aposten tot a la via electoral sense un moviment de base fort al darrere. > 6 i 13

De gènere i piles duracell (I)

Últimament s'han denunciat diversos casos de violència de gènere i agressions sexistes en els nostres entorns. Analitzarem per què no hi ha una identificació clara d'aquestes, quin és el seu context i com n'és d'important focalitzar-les per poder-hi fer front. > 12

MANRESA

Evocación gráfica de una jornada memorable

EL CAUDILLO DE ESPAÑA, EN MANRESA

Las fotografías de estas páginas, reflejan varios momentos de la visita del Generalísimo FRANCO a nuestra ciudad.

La Manresa feixista de la postguerra i els seus col·laboradors

La duresa de la repressió no hauria estat possible sense la col·laboració de totes aquelles persones que es van voler considerar vencedores. El nou règim va basar la seva repressió per mitjà de la delació entre veïns. >11

Editorial

Seguim on sempre hem estat

Pep i Tu

Berga, 11 i 12 de setembre de 2015

Mentre assistim a un procés increïble —perquè fins ara és només espectacle i opinió— controlat per les institucions, la injustícia social no para de créixer. L'únic procés que jo veig és el d'una idea nacionalista cada dia més hegemònica que a la pràctica perpetua al poder les classes dominants. Un procés que embriaga molta gent que podria estar lluitant contra les injustícies que avancen més ràpid que el suposat procés independentista i que és provocat per les mateixes classes dominants. El nacionalisme enganya a qui li interessa i a qui es deixa. I per què n'estic tan segur? Bé, és fàcil: ningú està disposat a jugar-se res per la independència, més enllà de penjar la bandera un dia i fer una performance anual. Una setmana sense llum i wifi i el cinquanta per cent de la parròquia es fa enrere. Els processos d'independència comporten morts. La història ho demostra. Però si és el què s'anhela val la pena, no? A Ucraïna ara mateix en processos independentistes en portem més de set mil. No calen dos milions de persones, amb un deu per cent però amb un objectiu clar podria proclamar-se la independència. Una llàstima. A més, l'independentisme està en mans dels nacionalistes de tota la vida, caracteritzats pel perillós identitarisme de sempre; per un estatisme, un capitalisme i un interclassisme inqüestionable i per un patriotisme ridícul. La independència no hauria d'estar en mans de nacionalistes, si es vol aconseguir realment. Però deixem aquesta qüestió que ha acabat sent ridícula.

Un tema diferent però molt relacionat al tractat al primer paràgraf és la institucionalització dels moviments socials i les seves conseqüències. Els anarquistes ho hem assenyalat des del primer moment: l'autonomia dels moviments socials no pot posar-se en qüestió per l'aventurisme institucional d'unes quantes. La institució és la mort del moviment social, és la mort de la lluita. La institució és poder i per tant injustícia i submissió. Té les seves pròpies lògiques i sí, efectivament, el carrer i la institució no són vies compatibles. Són antagonistes, contràries; tu tries. I en conseqüència, un detall important: els regidors o els parlamentaris poden ser moltes coses però mai companys, igual que no ho són els policies.

Al marge de la nació i la institució i el teatre que l'envolta i ho empastifa tot, i mentre la comèdia es va executant, les injustícies socials de cada dia no s'aturen: desnonaments, feines i sous de merda, multes, sanitat saturada, pujades de preus, ensenyament de pena, impossibilitat de queixar-te... I això, senyores, passa aquí i ara. Al vostre poble. Mentre molts segueixen embadalits amb el Mas, el Messi i el Fernàndez o en presentar-se en una llista de la nova política tunejada. Bé, doncs nosaltres apostem per aquesta lluita diària i quotidiana. I si l'explotador és el nostre veí doncs contra ell amb dents i ungles. I si el qui ens multa és amic del sogre, doncs contra ell amb ungles i dents. La lluita quotidiana i local t'incomoda? O pobret! I què et pensaves? És clar, és més fàcil cantar contra el Rey d'España i contra els Estats Units. Però amb els explotadors locals no, que te'ls trobes i et sents incòmode... De cap de les maneres: la lluita social real és la local i val molt la pena. I pot generar certes incomoditats, és clar, però no són res com el plaer de lluitar pel que és just. Salut i anarquia!

Qui som

Edita: Col·lectiu PÈSOL NEGRE. *El pèsol negre* no és el portaveu de cap entitat i per tant no representa a ningú més enllà de qui hi participa en cada moment. Els articles són responsabilitat de qui els fa. A qui li piqui que es rasqui.

Tancament d'aquesta edició:
17 de setembre de 2015

En aquest número hi ha participat: A.G.M, Anna Tirant,Barri, Cabut, Espurna, L'Home del suc, M., Pep i tu, Roger, Roig, Sallanders.

Portal web:
www.bllibertari.org

I en PDF a:
www.pesolnegre.info

Contacta amb nosaltres:
info@pesolnegre.info

Segueix-nos al twiter:
@elpesolnegre

Humor

Directori llibertari de l'Alt Llobregat i Cardener

Berga

ATENEU COLUMNA TERRA I LLIBERTAT: c. del Balç 4 baixos esquerra. 08600 Berga. actll@berguedallibertari.org www.bllibertari.org

CENTRE D'ESTUDIS JOSEP ESTER BORRÀS: c.del Balç 4 baixos dreta. 08600 Berga. Tel i fax: 938216747
cejeb@cejeb.org. www.cejeb.org

CGT: c. del Balç 4 baixos. Tel. 938 216 747.
sad@cgtberga.org. www.cgtberga.org

CNT-AIT Berga: c. Pinsania n 7. 08600 Berga.
https://www.facebook.com/cntberga

Sallent

AMICS D'AGUSTIN RUEDA, CGT:
c. Clos 5, 1r, 08650 Sallent
Tel. 938 370 724. Fax 938 206 361
sallent@cgt.es. www.cgt.es/sallent

ATENEU POPULAR ROCAUS
C. Santa Llúcia 1, Sallent
www.ateneurocaus.cat

Manresa

CENTRE D'ESTUDIS PEDRO FLORES:
cestudispedroflores@gmail.com
centreestudispedroflores.blogspot.com

CGT: c.Circumval·lació 77, 2n, 08240 Manresa. Tel. 938 747 260. Fax 938 747 559
cgtmanresaneteja@hotmail.com

CSO VALLDAURA: c. Jorbetes 15, 08241 Manresa

CNT-AIT: Pl. Catalunya 9 ent 1r i 4r, 08242 Manresa
Tel. 931788368. sov@manresa.cnt-ait.es

RÀDIO BALA 106.4 FM:
radiobala.radiobala@gmail.com
http://radiobalamanresa.wordpress.com

ASSEMBLEA LLIBERTÀRIA DEL BAGES
allbages@bllibertari.org

LA DISTRI: c. Escodines, 11.
08241 Manresa

ATENEU ANARQUISTA LA RUDA:
c. Verge de l'Alba, 12
laruda@riseup.net

No et queixis que...tu rai que tens feina!

Barri & Pep i Tu
Berga, setembre de 2015

Tenim una comarca molt tocada per la darrera crisi del sistema; que s'està envellint a marxes forçades; i que veu com part de la seva població en edat de treballar és obligada a emigrar per motius econòmics. Que si bé ha vist reduïda moderadament la taxa d'atur en el darrer any, el nombre de contractes temporals és alarmant i la qualitat dels llocs de treball deixa molt a desitjar.

Hi tenim 2482 aturades apuntades al SOC de les quals 1221 són a Berga. Augmenta el nombre d'aturades registrades que deixen de rebre cap tipus de prestació en 3,5% respecte a l'any 2013 situant-se del 23,5% al 27% durant el 2014. Les que no estan apuntades al SOC (perquè ja no tenen dret a cap paga o han perdut l'esperança) o hi estan realitzant un curs no comptabilitzen en els registres d'aturats.

I portem 5 anys perdent població. Avui dia som 39.823 persones, un 1,4% menys que fa un any. La població immigrant també disminueix per cinquè any consecutiu en 168 persones (-4,9%) mentre l'increment anual entre 2000-2009 era del 30%. Molts berguedans estan optant cada vegada més per buscar-se la vida en un altre país, com ho demostra l'augment del 7,3% (de 694 a 745) del nombre d'autòctons que es veuen obligats a emigrar respecte el 2013. Tot plegat ha fet que la població potencialment activa s'hagi reduït un 1,8%. És a dir, de 25.398 a 24.938. L'índex d'envelliment també continua augmentant durant el 2014, situant-se en 167,9: la més elevada de les onze comarques barcelonines. En total la població en edat de treballar representava a finals de 2014 el 62,6% del total.

Durant el 2014 es signen un 4,7% més de contractes que l'any anterior però els contractes temporals continuen representant un 90,8% del total. I on treballen els berguedans que ho fan? Doncs en el sector serveis (63,4%), seguit per la indústria (19,2%) i per la construcció (11,7%), i sobretot en petites empreses (46,9%) o microempreses 31,1%).

El sindicalisme al Berguedà

Al Berguedà trobem un munt de sigles de sindicats: CCOO, UGT, USO, CGT, CNT, CSC, COS, CSIF...; molts sindicats i molt poc sindicalisme. Aquestes sigles les dividirem en tres blocs: els que fan sindicalisme de comitè d'empresa, les que no tenim notícia de què fan, i les que fan sindicalisme amb el precariat. En el primer bloc trobem, d'una banda, a CCOO i UGT, que amb 60 i 86 delegats respectivament a la comarca es dediquen a mantenir delegats per mantenir les subvencions i fer una assessoria assistencial com pot fer qualsevol gestoria. Són uns sindicats grocs, que defensen els interessos de l'empresa, especialment la UGT. En el mateix bloc hi trobem CSIF, sindicat de funcionaris, corporatiu i conservador; la USO —sindicat catòlic—; i la intersindical CSC —sindicat polític nacionalista—, que participa en la gestió del comitè d'empresa de l'Hospital de Berga i res més. En el bloc dels que desconeixem la seva activitat o que no tenen activitat pública o coneguda trobem la COS —sindicat polític— i la CNT —sindicat de classe—. Finalment, al bloc dels que treballen amb el precariat hi trobem la CGT.

Anàlisi a partir de dades de la CGT de Berga

La CGT a Berga es va donar a conèixer l'any 2010. Segons ens informen, en aquests cinc anys de vida del sindicat la CGT ha atès trenta consultes. Principalment acomiadaments, no cobrar durant alguns mesos, no respectar acords i convenis, i maltractes diversos. D'aquestes consultes, en cinc casos s'ha acabat visitant l'empresari, tots cinc per desacords amb els acomiadaments. En tres casos l'empresa ha pagat immediatament les treballadores i en dos no. Dels dos que no han pagat, en un s'ha obert conflicte i en l'altre la treballadora finalment va fer-se enrere. Cada cop més els casos són de petites quantitats que judicialment no val la pena afrontar i que per l'acció directa es solen guanyar. De fet, amb el tipus de contractes actuals i la legislació vigent, aquesta realitat ja present serà cada dia més estesa. De manera que la via judicial es redueix i l'acció directa guanya. Igualment el sindicalisme de comitè d'empresa, a part que sovint és una trampa pels treballadors, a la pràctica ni serveix ni s'hi té accés: és un sistema que interessa bàsicament als empresaris per tenir pau social —ja que tenen comprats als delegats— i a CCOO i UGT que en viuen.

Fins ara ha estat aquest tipus de sindicalisme d'assessorament, i d'assistir acomiadaments, de reclamar que es pagui el que es deu segons la llei. De denunciar a la inspecció de treball i sols en un cas dur un conflicte fins les seves darreres conseqüències: denúncies, pancartes, escratxes, etc.

El proper pas ha de ser crear seccions sindicals a petites empreses, caracteritzades per la precarietat i on no es fan eleccions sindicals. Organitzar sectors sencers, demostrar que es pot guanyar i millorar d'aquesta manera la realitat immediata de les treballadores precàries, alhora que s'avança cap a una societat més justa.

La restauració al Berguedà: un sector més que precari

Anna Tirant
Berga, setembre de 2015

«Del tiempo de la huelga de camareros de Barcelona tenía yo un papelito con una receta química para provocar incendios (...) para orientarnos en sabotages».

El Eco de los passos (Pàg. 58)
Joan García Oliver, cambrer, ministre, anarquista i anarcosindicalista

El món de la hostaleria és un clàssic de jerarquització i poca pedagogia, on mana no el qui més en sap; moltes vegades, ens trobem que ens tracten com si fóssim un ramat, i no ens paguen ni el que ens correspon, i encara gràcies si ens contracten. Per què ho acceptem? No tenim res més. Malgrat la precària legislació que ens reserva ben pocs drets a l'hora de vendre'ns a l'empresari, encara n'hi ha que escatimen sumes irrisòries a les seves treballadores per incrementar més els seus guanys i la desigualtat de forces. No cotitzar ni la meitat de les hores treballades, contractar per una categoria professional inferior a la que realment s'acaba duent a terme, no pagar les hores extres que estàs obligat a fer, ni la nocturnitat, ni el que, en definitiva, per llei ens correspon, i no estem parlant d'una llei àmplia i justa. En realitat s'opera amb un símil del lliure mercadeig, sense protecció, on mana l'acumulació de currículums enlluernats de títols en un calaix d'un bar d'una comarca amb poca feina per oferir, i on s'acaben empoderant els qui contracten, que veuen l'oportunitat de gestionar la barator dels seus empleats.

Doncs bé, a continuació teniu una petita exposició del què ens ateny a casa nostra: pràctiques abusives on la submissió està servida en safata, ja que el joc desigual de forces fa que s'acceptin condicions laborals injustes sota el lema «menys és no tenir feina». És aquí on subestimem la nostra capacitat de creació i la responsabilitat social a dues bandes. Una, com a consumidors: estàs disposat a fer-te còmplice d'aquestes pràctiques? No és una qüestió de consciència i de comerç just? La segona, com a treballadores. Com sempre es juga amb la desinformació.

Endavant: a conèixer la situació i els drets. El què està a les nostres mans no és només una qüestió estructural, que també se'ns planteja. El què està a les nostres mans és que, potser quan hi tornis a anar, no ho vegis de la mateixa manera. Potser fins i tot decideixis no tornar-hi a anar o, si hi estàs treballant, no dubtis a informar-te dels teus drets.

Un grapat de casos

A continuació exposem la situació a vuit establiments de la comarca. En posem vuit i en podríem posar trenta, ja que les pràctiques descrites són habituals.

CAS LLOSA: Nou bar-restaurant a Berga. Treballes 40 hores setmanals i en cotitzes 20: són 4€ nèts l'hora; a cuina pot ser que acabis treballant 13 hores pel mateix sou. Aquí no es paguen hores extres, et diuen. Per tant, si un company està de baixa, et diuen que els companys han de fer 2 hores més cada dia; tampoc te les pagaran. Per Patum, i encara que l'Ajuntament de Berga passa una circular on s'especifica que es pagarà per hores a tots els establiments de restauració i bars, t'augmenten l'horari a 10, 11 o 12 hores i, al final del mes, et paguen el mateix. És a dir, ni una hora de les de Patum, que es paguen el doble. Ja ho van dir: "serem l'únic bar de Berga que no apuja preus per Patum" (ni els sous, està clar!). Els companys i els clients van creant un espai únic de tertúlia i treball constant, i quan arriben els jefes tot són males cares i desvaloritzacions. Tots calleu i abaixeu la cara, emprenyats per dintre de les ordres mal dites i de la poca raó. Els clients observen i ho comenten. Us diuen: "no hi ha dret que us tractin així". Les propines? En porteu 4 caixes plenes i encara cap treballador no n'heu vist ni un cèntim: íntegres a les butxaques dels jefes. No esperis que et paguin finiquito amb el què et pertoca. Ni coincideixen la categoria professional que apareix a les nòmines, la que apareix al contracte, ni la que acabes desenvolupant. Ho tenen ple, no us preocupeu pels empresaris: no és que no puguin pagar més ni que estiguin amb l'aigua al coll. Simplement són uns escanyapobres.

CAS LA FONDA BERGA RESORT: No paguen a les treballadores durant mesos.

CAS LA FONT NEGRA: S'ha de reclamar que et paguin cada mes i, si estàs de sort, ho fan de tant en tant. Saps l'hora d'entrada però no la de sortida.

CAS MIKADO: No es cotitzen totes les hores treballades.

CAS LA CABANA: Es feien/fan 10 hores extres gratuïtes a la setmana (lo tomas o lo dejas).

CAS FORN CAL MOLINER: Si els hi preguntes a les treballadores et diran que no estan autoritzades a donar aquesta informació, però t'hi has fixat que canvien cada 3 mesos de personal?

CAS LA LLUNA: cotitzen menys hores de les que treballen, contractes amb categories inferiors a les feines realitzades.

Manresa 2022
L'esdeveniment com a model de desenvolupament

L'home del suc
Manresa, setembre de 2015

Moltes han estat les crítiques ètiques i polítiques a l'esdevenimentisme: a la realització de grans esdeveniments com a forma de remodelació urbanística i desenvolupament econòmic. Jocs Olímpics, Mundials de futbol, Fórmula 1, Fires, Fòrums i Expo's, han hagut de fer front a les protestes i respostes articulades des de les lluites socials.

Els grans esdeveniments suposen la desviació de fons públics-estatistes a benefici privat, en masses ocasions a empreses amigues dels governants; impliquen models de remodelació urbanística que potencien l'especulació i produeixen gentrificació; suposen una inversió en infraestructures que en massa ocasions queden obsoletes un cop finalitza l'acte; o impliquen el patrocini d'empreses explotadores que utilitzen l'esdeveniment per fer propaganda tot netejant-se la imatge, per nombrar tan sols alguns dels efectes nocius que impliquen.

Ara s'intenta importar aquest model de desenvolupament tot adaptant-lo a la realitat (i possibilitats) manresanes. L'estada de Sant Ignasi de Loiola a la ciutat al llarg del 1522 és el pretext amb el qual l'Ajuntament de Manresa amb el recolzament de l'ordre jesuïta de la «Companyia de Jesús» ha impulsat el projecte de Manresa 2022. Per tal de donar-li oxigen, l'alcalde de Manresa envià una missiva al jesuïta Papa Francesc, invitant-lo a visitar la ciutat. El Pla Director del projecte s'aprovà el passat mes de juliol, amb el suport de tots els grups polítics i la mera abstenció de la CUPi buscaria l'adaptació de la ciutat a l'esdeveniment i el seu aprofitament turístic, cultural i comercial.

Les actuacions per adaptar la ciutat a Manresa 2022 consistirien a grans trets en l'adequació dels espais i rutes ignasianes, la «remodelació» d'algunes zones del barri antic, crear la marca Manresa 2022 tot ampliant l'oferta d'allotjament i l'oferta turística i dinamitzar la ciutat per apropar-la a la figura de Sant Ignasi.

Manresa 2022: revolució social i espais alliberats

Manresa 2022 preveu intervenir en 22 espais relacionats amb Sant Ignasi, tot museïtzant-los, senyalitzant-los, remodelant-los i/o habilitant-los. Dos d'aquests espais foren escenari del conflicte social i de classe que es manifestà en la seva màxima expressió durant la revolució social del 1936: la Capella del Rapte, enderrocada i reconstruïda sota el règim franquista. I el Convent dels Predicadors, que s'enderrocà per a conformar l'actual Plaça Sant Domènec.

A l'actualitat els interessos de classe es podrien tornar a confrontar ja que dos espais alliberats es podrien veure afectats pel projecte Manresa 2022: la Sala Ciutat de Manresa, aniria de forma segura a terra; pel què fa a l'Ateneu Popular la Sèquia, situat a la Casa Amigant, no queda del tot clar el seu destí. De forma ambigua el Pla Director diu: «plantejar, si s'escau, la possibilitat de recuperar i rehabilitar, en el futur, l'antic casal dels Amigant com a element del patrimoni històric de la ciutat, facilitant-hi l'accés als baixos i permetent la connectivitat entre el passatge d'Amigant i el passatge del carrer Sant Miquel». Segons el pressupost públic presentat per l'Ajuntament, s'hauria demanat una partida de 120.000 euros a les administracions superiors destinades a la museïtzació i adequació de l'edifici.

Diners públics-estatistes a benefici privat

Segons els pressupostos presentats, per a tirar endavant amb el projecte, caldria una inversió aproximada d'uns 10 milions d'euros. Tot i que es pretendria «no malmetre els recursos locals ni hipotecar el futur del territori (cosa que resulta si més no irònic si tenim en compte que el març del 2015 el consistori tenia un coeficient d'endeutament del 96'99%), l'Ajuntament invertiria 1.120.000 euros, en un context de crisi econòmica. La resta de diners provindrien d'altres administracions (que posarien 6.315.000) i els 2.464.000 restants d'empreses privades.

Dues de les empreses beneficiàries de Manresa 2022 (a l'espera de l'aprovació de majoria de partides) són Catemocions i Quaderna. Catemocions és una consultoria que ofereix serveis comunicatius, assessorament empresarial i de gestió turística propietat entre altres de l'ex-conseller de la Generalitat de Catalunya Josep Huguet. Huguet fou criticat en el seu moment per defensar el Pla Bolonya en el procés de mercantilització de la universitat i fomentar la cooperació amb l'Estat genocida d'Israel com a conseller d' Innovació, Universitats i Empresa de Catalunya. Per altra banda, Quaderna és una consultora en mans de l'ex alt càrrec del govern de Jordi Pujol i ex-regidor de Manresa Jordi Rodó Rodà. Catemocions i Quaderna han estat les empreses encarregades de coordinar el projecte de Manresa 2022 i també les beneficiaries dels diners provinents del Pla de Foment del Turisme del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya pressupostat en 177.280 euros destinats a museïtzar l'Espai Manresa 2022 a la Plaça Sant Domènec.

Tampoc podem passar per alt a una de les altres beneficiàries de Manresa 2022: la Caixa. Quan Sacresa entrà en fallida, vengué la Fàbrica Nova a la Caixa per intentar eixugar el deute que hi tenia. Com a contrapartida per «l'esforç», l'Ajuntament de Manresa prometé una inversió pública a la zona que incloïa entre altres un pavelló la promoció del qual aniria a càrrec de Servihabitat de la Caixa. Actualment, la construcció d'un pavelló no és vist des de l'Ajuntament com una necessitat. Però el què si sembla una prioritat és el pagament d'algun tipus d'obra a la Caixa. I Manresa 2022 és l'excusa perfecte per a poder-lo realitzar. D'aquesta manera és com es proposa la remodelació urbanística de la Baixada dels Drets i l'enderrocament de la Sala Ciutat, tot deixant un dels edificis de la ruta ignasiana en peu: la capella del Rapte.

Diners públics-estatistes a l'Església

Manresa 2022 també suposa la derivació de recursos públics-estatistes cap a una església retrògrada que malgrat tenir cada cop menys practicants i creients es veu beneficiada per

Vols col·laborar amb nosaltres?

Envians els teus textos a:
pesolnegre@berguedallibertari.org

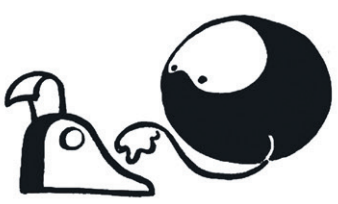

Turisme espiritual?

Manresa 2022 pretén convertir la ciutat en un pol d'atracció turística espiritual (o podríem dir religiós). Amb aquesta fi s'intenta lligar a la desesperada Montserrat amb la ciutat de Manresa, sabent que el monestir és un dels indrets més visitats de Catalunya o impulsar un camí ignasià conjuntament amb la ciutat d'Azpeitia (Guipúscoa), cercant l'èxit del «Camino de Santiago». Tot i els suposats beneficis econòmics que genera el turisme, apostar pel sector turístic implica apostar pels interessos i necessitats dels turistes, no de la gent que viu a la ciutat. Així, per exemple, es vol invertir en un hostal (que estarà situat en un edifici municipal i gestionat per Ampans) quan a Manresa ja existeix l'Alberg del Carme sense pràctica ocupació. Per altra banda, el sector turístic és un dels sectors que més es caracteritza per la precarietat laboral, de manera que no només ens hauríem de preguntar si el què volem és generar economia sinó quin model d'economia es vol generar. Apostar per una ciutat basada principalment en el sector serveis significa que hem d'importar la major part dels productes necessaris per sobreviure, cosa que ens allunya de l'autonomia.

les institucions. Segons Europa Laica cada any l'estat atorga més d'11 milions d'euros a l'església catòlica a través de subvencions directes i exempcions d'impostos, suposant aquesta quantitat superior a l'1% del Producte Interior Brut de l'Estat Espanyol. Tampoc ens hauria de passar desapercebut el monopoli pràctic de la beneficència eclesiàstica, sent un dels principals fronts pels quals l'església segueix tenint capacitat d'influència; o la vista grossa de l'estat davant els casos d'immatriculació o l'apropiació d'immobles.

A tots aquests diners, s'haurien d'afegir aquells que es deriven subtilment cap a l'església amb el pretext de salvaguardar el patrimoni històric o de promoure activitats religioses. En aquesta línia, Manresa 2022 podrà utilitzar partides de regidories com la de Cultura i Turisme, Espai Urbà i Entorn Natural o Participació Econòmica i Comerç per a millorar infraestructures i béns de l'església. Segons el pressupost presentat, la inversió directa prevista per a la museïtzació i adequació d'infraestructures de l'església ascendiria a uns 100.000 euros, sense comptar la inversió realitzada per a la millora de l'entorn dels edificis religiosos o els diners per a dinamitzar activitats, que en multiplicarien el cost.

La memòria històrica de la ciutat, queda altre cop relatada segons els interessos i la moral dominant, conformant una història oficiosa. Es recupera la figura de Sant Ignasi, creador de la corrent dels jesuïtes, l'ordre religiosa més gran de l'església catòlica en l'actualitat. De la mateixa manera que es senyalen algunes parts interessades de la vida de Sant Ignasi, com ara la seva aposta per una vida humil, també se n'obvien altres com la seva obediència cega a un Papat repressiu en època inquisitorial o la colonització i evangelització forçosa realitzada per la Companyia de Jesús sota el seu mandat a la regió boliviana de Chiquitos a partir del 1540 en les denominades reduccions.

El Barri Antic: el barri que voldrien gentrificar

Un dels objectius primordials de Manresa 2022 és accentuar la remodelació urbanística del Barri Antic. Un barri que sempre s'ha vist com un problema, que senten hostil i degradat, al què voldrien gentrificar. Les accions urbanístiques, que en moltes ocasions milloren la imatge de ciutat, contribueixen a multiplicar els preus del sòl i la vivenda. La gentrificació, buscaria enlloc d'atacar d'arrel les desigualtats socials, fer que la pobresa es traslladés a altres barris perifèrics de la ciutat, per a benefici de negocis privats que podrien invertir en les zones remodelades. Moltes zones del nucli històric s'han vist afectades per una forma d'intervenció urbanística que consisteix en l'enderroc de diverses illes de cases per a construir-hi pisos o equipaments d'obra nova, massa sovint amb una arquitectura allunyada de l'estètica que tan el caracteritza. El preu d'aquests pisos només estaria a l'abast de persones amb una certa capacitat econòmica. El procés de gentrificació del barri però es troba amb enormes dificultats degut a l'alt nombre de pisos buits. El fracàs d'aquest model, s'ha fet evident amb la crisi que experimenta l'empresa municipal Fòrum, incapaç de vendre un sol pis en els últims 5 anys i endeutada enormement amb empreses constructores com Fomento de Construcciones y Contratas o Dragados.

Pel què fa a Manresa 2022, la intervenció urbanística més important que pretén fer és la remodelació de la zona propera a la capella del Rapte, amb l'enderrocament de la «Sala Ciutat» (avui en dia okupada) i la remodelació de la pujada dels Drets tot posant-hi escales mecàniques. Amb l'excusa de facilitar la connexió entre les Escodines i el Barri Antic, pretenen posar fi a un espai de vida comuna.

Un dels indrets on intermitentment es realitzen batudes racistes amb el pretext de la lluita contra les drogues. I és que sense cap mena de dubte és una de les divergències més importants que tenim amb el projecte: no és que ens oposem a un barri antic bonic, ens oposem a un barri antic de façana. La realitat és que molta gent del barri es veu abocada a una vida de misèria, amb moltes dificultats per tirar endavant, amb les greus conseqüències psico-socials que això comporta, i a la què massa sovint s'intenta fer front mitjançant la via policial, amb ordenances autoritàries com la del civisme o intentant ocultar una realitat que no és. Es defensa un sistema que exclou i explota a persones, i allò que s'intenta aconseguir des de les institucions és que no molestin.

Oficina de turisme de Manresa

La Capella del rapte és un dels 22 espais ignasians. La intervenció urbanística de Manresa 2022 preveu tirar a terra la Sala Ciutat.

Esborrant pintades per ocultar realitats que no interessen

Una de les mesures que es proposa al Pla Director de Manresa 2022 és la creació de la Unitat d'Intervenció Ràpida de l'Ajuntament de Manresa per a fer front a les pintades, moltes d'elles amb contingut polític, per tal de generar un efecte dissuasiu. És a dir, es busca esborrar les realitats que no interessen ni política ni econòmicament.

Federació Local de Sallent
Sindicat de Mineria
Sindicat d'Activitats Diverses
CGT
c/ Clos, 5 1r
08650 Sallent
Tel 938 370 724
Fax 938 206 361
sallent@cgt.es
www.cgtsallent.org

centre d'estudis JOSEP ESTER BORRAS
Recerca i difució de la història social de l'Alt Llobregat
ARXIU, BIBLIOTECA I LLIBRERIA
Carrer del Balç número 4 baixos dreta
08600 BERGA
cejeb@cejeb.org
www.cejeb.org
Membre de la Xarxa de Biblioteques Socials www.xarxabibliosocials.org

Ateneu columna terra llibertat
www.bllibertari.org
C/ del balç 4 bxos 08600 Berga

ALZINO
Cafeteria Llibreria
Plaça Gispert, 3 baixos
Barri Antic
08241 Manresa
Telf. 938725965

Assessoria laboral gratuïta:
Dissabte d'11 a 13 h
Carrer del Balç 4 bxos
Tel. 938 216 747
sad@cgtberga.org
BERGA 08600
CGT
www.cgtberga.org

Berga: la unitat popular i el poder

Barri
Berga, setembre de 2015

El 27 de maig passat la CUP de Berga donava la sorpresa i es proclamava vencedora de les eleccions municipals a la capital del Berguedà. Amb només 8 anys la CUP Berga ha passat de presentar-se per primera vegada a unes eleccions a obtenir l'alcaldia amb 2248 vots, 58 més que els convergents.

Berga es convertia així en la primera capital de comarca de Catalunya governada per un partit que es defineix com a anticapitalista, tot un gerro d'aigua freda per la parròquia convergent acostumats com estaven a remenar les cireres en aquest conservador racó de món.

Independència, empoderament, poder popular i anticapitalisme són alguns dels principis que formaven part del programa electoral dels cupaires. En l'àmbit concret apostaven per la municipalització dels serveis externalitzats (com l'aigua), recuperació de les concessions, la reducció del deute, la revitalització del barri antic i la participació popular com a eixos centrals del programa. De la mateixa manera es reivindicaven com a altaveu de les lluites populars que tindrien veu a la institució.

Les institucions com a pol gravitacional

El problema rau en la total inexistència d'un contrapoder o poder popular que des del carrer pugui influenciar en el dia a dia Berguedà. A Berga no s'ha bastit cap xarxa de solidaritat anticapitalista que faci front a les injustícies del dia a dia i doni respostes reals a les problemàtiques de la classe treballadora. L'aposta de l'Esquerra Independentista i bona part de l'Ateneu Llibertari del Berguedà per la CUP de Berga com a eina per la transformació social ha sigut prioritària des de la seva creació i en detriment d'altres opcions de contrapoder que no passessin necessàriament per l'institucional. Fins i tot la majoria de mobilitzacions que han tingut lloc en els últims temps han anat encarades a promocionar el partit més que assegurar la victòria de la lluita en sí. Significatiu ha sigut l'augment de la militància independentista i dels actes del casal Panxo de la ciutat però això no s'ha traduït en cap cas en l'augment de la conflictivitat social. De fet, la lluita social en els últims anys ha experimentat un declivi important mentre la CUP ha guanyat legitimitat i representativitat.

Per a l'EI del Berguedà la priorització del front institucional al social ha sigut una constant fins i tot des d'abans que la CUP tingués representació. Ja durant la lluita contra l'ordenança de civisme ,que desenes d'individualitats portaven a terme durant el 2007, el regidor de la CUP d'aleshores afirmava al *Regio7*(1) que no hi havia possibilitat de victòria contra l'ordenança fins que la correlació de forces a l'ajuntament no fos favorable (grollera excusa justificativa del seu posterior vot favorable a la norma repressiva, tot sigui dit).

D'aquesta manera demostrava la importància i centralitat de la lluita institucional per sobre de les mil i una mobilitzacions que estaven tenint lloc al carrer mensualment. Un cop aprovada la nova norma -maquillada i amb el vot favorable de la CUP- paradoxalment van arribar a desmarcar-se de la lluita social autònoma contra la norma cívica deixant de recolzar amb els seus militants les mobilitzacions al carrer que encara seguien. La centralitat era a dins de l'ajuntament no a fora i la finalitat el mateix partit.

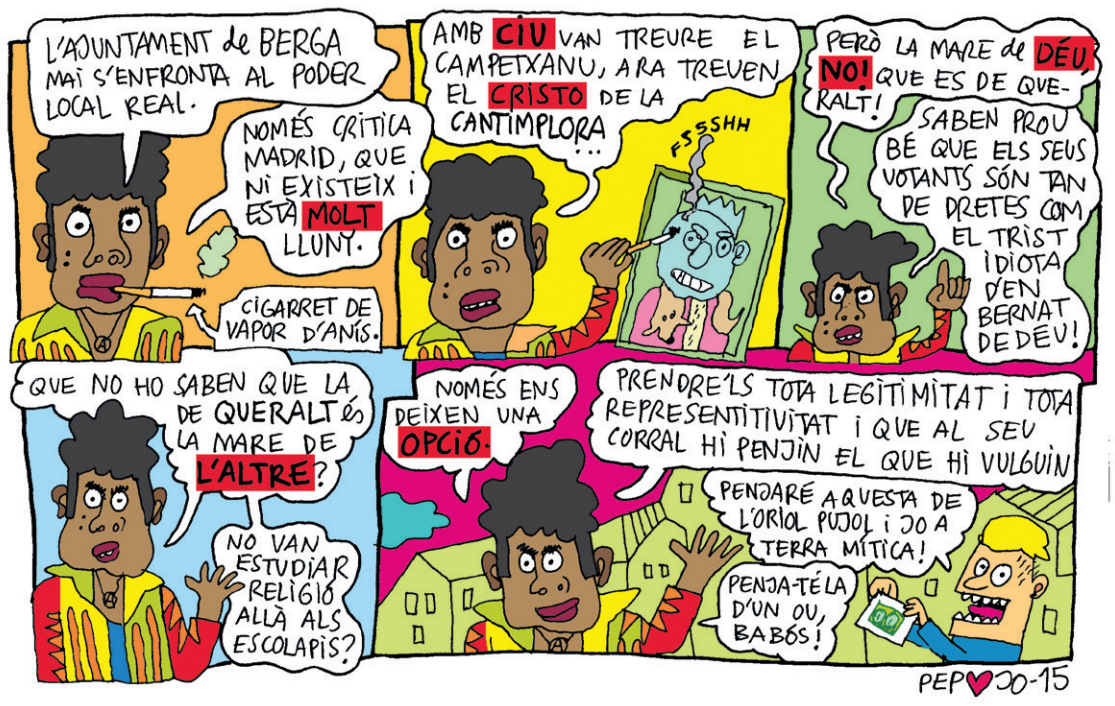

Dues primeres legislatures

Durant les dues anteriors legislatures la CUP s'ha esforçat per mostrar-se com un partit responsable i amb capacitat per fer propostes serioses, crítiques constructives i per no votar sistemàticament no a tot el què proposava l'equip de govern. Aquesta política proactiva i propositiva els ha donat una legitimitat que d'entrada podien no tenir però també els ha portat a facilitar la investidura de Juli Gendrau el 2007 (quan CiU estava en minoria) , a aprovar l'ordenança de civisme també al mateix any (encara avui vigent), a votar favorablement als pressupostos del seu suposat enemic de classe (CiU) el 2008, a abstenir-se als de 2009, a abstenir-se durant la segona investidura de Juli Gendrau (ara amb majoria absoluta) i a votar a favor dels pressupostos convergents el 2013.

Els canvis socials importants no es poden realitzar des d'unes institucions creades per l'enemic de classe. Els canvis profunds i de ruptura es realitzen –com ho demostra la història–des de fora amb moviments socials forts i revolucionaris. Complint la llei no pots aspirar a canviar el sistema sinó més aviat en convertir-te en un gestor –potser més eficient– de la misèria. De la mateixa manera l'empoderament sorgeix de la lluita, la desobediència i de les victòries contra el que ens oprimeix –exemple n'és la PAH– i no de processos participatius institucionals i assemblees tutelades.

D'aquesta manera, sense ni tan sols l'existència d'un contrapoder o poder popular consolidat i empoderador que amb accions directes aconsegueixi victòries parcials i que vetlli pel respecte dels principis revolucionaris del partit la conversió de la CUP de Berga en un partit més -si no ho és ja- és qüestió de temps. De la mateixa manera el volum de feina que representa una alcaldia veurem si acaba arrossegant i traient definitivament del carrer als militants de l'entorn de l'esquerra independentista.

La CUP al poder

Més enllà de l'eslògan, l'anticapitalisme de la CUP de Berga costa trobar-lo plasmat en mesures concretes dins el seu programa electoral i en les primeres accions de govern.

Més aviat ens trobem davant d'un programa i accions de tints socialdemòcrates i amb fortes dificultats per aplicar-se a causa de la mateixa lògica legalista i de l'endeutament majúscul que presenta l'ajuntament. Aquest endeutament impossibilita, a curt termini, per exemple la municipalització del servei d'aigües, un dels plats forts del programa cupaire.

Però més enllà de les limitacions alienes estem entreveient falta de determinació per aplicar mesures que no depenen de la situació econòmica sinó de voluntat política.

Exemple clar n'és la retirada del sant crist de la sala de plens i del manteniment a la mateixa sala d'un quadre de la mare de déu de Queralt i més trista la justificació de la candidatura que al·legava al caràcter local i simbòlic de la verge (2).

De la mateixa manera no s'entén que una candidatura que té la participació com a eix central del programa justifiqui el funcionament jeràrquic i hereditari de les comparses de la Patum i el qualifiqui de "prou participatiu (3)". O la gestió que han fet del centenari de la coronació de la mare de déu de Queralt i la maleïda Patum especial que Berga li acabarà dedicant l'any vinent (4). On ha quedat el referèndum que van insinuar que s'hauria de fer? Com ens poden haver colat una patum especial dedicada a una figura de guix en ple segle XXI? I de quina "voluntat popular" ens parlava l'alcaldesa rodejada dels troglodites neofranquistes locals? (5). En fi, una altra veritable llàstima.

Si la CUP acaba convertint-se en un partit socialdemòcrata més o acaba imposant part del seu programa electoral ho veurem en els mesos vinents però del que sí dubto més és de la ruptura que diuen representar. Del que de moment ha servit l'aventura institucional ha sigut per legitimar i donar aire a un sistema representatiu en crisi. Una alenada d'aire fresc pel sistema que paradoxalment ha vingut dels seus més acèrrims crítics i que en part haurà contribuït a regenerar-lo en el seu moment de més descrèdit. Uns defensa de facto de la cultura de la delegació.

El el que també està per veure és si les anarquistes de Berga serem capaces de crear contrapoder revolucionari més enllà de petites -i no per això menys importants- victòries laborals.

1.http://berga.cup.cat/noticia/la-nova-ordenanca-agradi-o-no-un-pas-endavant

2.http://www.aquibergueda.cat/2015/06/10/montse-venturos-proxima-alcaldessa-de-berga-cup-farem-un-govern-de-transformacio/

3.http://www.aquibergueda.cat/2015/06/25/la-cup-defensa-la-decisio-de-retirar-el-santcrist-perque-lajuntament-ha-de-ser-la-casa-de-tots-i-mostra-disposicio-a-debatre-ho-si-algu-ho-considera/

4.http://www.bllibertari.org/opinio-no-en-nom-meu.html

5.http://www.regio7.cat/bergueda/2015/08/01/venturos-no-hem-dit-mai/324051.html

EL TRIUNFO DE LA RESIGNACIÓN

Grecia entre la esperanza frustrada y la desmovilización social

La llegada al gobierno griego de la coalición de izquierdas Syriza tras las elecciones del 25 de enero de 2015 generó una oleada de esperanza entre gran parte de la población griega y de personas provenientes de los movimientos sociales, de manera similar a la que produce la posible victoria de Podemos dentro del estado español. El mensaje de Syriza era claro: su llegada al gobierno supondría acabar con las políticas de austeridad que desde el inicio de la crisis capitalista habían implantado los diferentes gobiernos griegos a petición de la Troika, y que han llevado a un empobrecimiento generalizado de la población.

Para evitar su quiebra financiera, entre 2008 y 2014 los gobiernos griegos han recibido dos rescates, que venían de la mano con sus correspondientes políticas de austeridad en forma de disminución de salarios, desmantelamiento de la sanidad pública, disminución de derechos laborales, bajada de las pensiones, etc. Todas estas medidas, unidas a tasas de paro que llegan a superar el veinte por ciento, han dejado un panorama social donde las clases populares han vivido un empobrecimiento constante, conduciendo a la proletarización y a la pérdida de poder adquisitivo de las clases medias. Las durísimas consecuencias sociales de las políticas de austeridad dictadas por la Troika y aplicadas por los sucesivos gobiernos griegos, tanto de los socialistas del PASOK como de los derechistas de Nueva Democracia, debían de ser un mal menor para reactivar la economía griega y que ésta volviera a la senda del crecimiento capitalista. Pero como en tantas otras ocasiones –por ejemplo en Latinoamérica o en África– los remedios neoliberales muy pocas veces funcionan; no es que solamente no alivien o no solucionen la enfermedad, sino que muchas veces, como dice el refrán, "es peor el remedio que la enfermedad", y sus efectos secundarios son devastadores, trayendo consigo la ruina de miles de personas.

Desde 2009 hasta la actualidad (sobretodo hasta 2014), se han desarrollado numerosas luchas ante las políticas de austeridad, que han intentado plantar cara a unas políticas capitalistas cada día más agresivas. Las 30 huelgas generales y numerosas huelgas parciales convocadas en diferentes sectores, las grandes movilizaciones rodeando el parlamento, los enfrentamientos con la policía, o la creación de numerosas asambleas y procesos de autoorganización en barrios y trabajos. Además, las resistencias al avance de las políticas capitalistas han ido desde la autogestión de empresas por los obreros, como el caso de Bio.me en Tesalónica (donde los trabajadores tras el cierre de la empresa deciden gestionarla ellos de manera cooperativa) hasta diversas acciones armadas realizadas por diferentes grupos –en su mayoría anarquistas– que han optado por el uso de la guerrilla urbana. Durante los primeros años de la crisis se creóuna amplia movilización en las calles, que estaba formada por numerosos grupúsculos de izquierda muy diversos y variados, incluyendo desde izquierdistas como Syriza que buscaban volver al status quo anterior a la crisis, donde existía un cierto estado de bienestar, pasando por el partido comunista griego anclado en la teoría comunista ortodoxa, grupúsculos de trotskistas y sindicatos de base, hasta diversos grupos anarquistas que querían acabar con el capitalismo y con el Estado; desde la revuelta de 2008 son éstos quienes han llevado gran parte de la iniciativa en las luchas callejeras.

Hablando con diferentes personas procedentes de diferentes ámbitos de lucha comentaban como, tras años de enfrentamientos en grandes movilizaciones que han paralizado el país numerosas veces, pero ante la falta de victorias concretas se ha ido creando una mentalidad derrotista en gran parte de los integrantes de los movimientos sociales. Esta situación, unida a una falta de proyecto político o de alternativa al capitalismo que estuviera madura, habría dado pie a que muchas de estas personas hayan dado su apoyo a Syriza, al igual que gran parte de la sociedad griega que, cansada de la austeridad, decide votar a Syriza.

Como muy bien expresa John Holloway, "la existencia de un gobierno pasa por fomentar la reproducción del capital"https://dub125.mail.live.com/ol/ - _msocom_1 y es por eso que gobiernos como los de Syriza o alternativas como Podemos entran en una gran contradicción, intentando conciliar los intereses o aspiraciones de los movimientos sociales y teniendo que mantener la reproducción del capitalismo. Los intentos del gobierno de Syriza de acabar con la austeridad, reestructurar la deuda e intentar que el coste económico de la crisis no lo paguen los sectores más desfavorecidos han fracasado. Tras la gran movilización social en contra de las políticas neoliberales que exigía la Troika a las instituciones y la abrumadora victoria del OXI (no) en el referéndum el escenario es inesperado; Syriza, lejos de obtener unas mejores condiciones o una restructuración de la deuda, se tiene que conformar con un tercer rescate mucho peor que los

anteriores firmados por el PASOK y Nueva Democracia, según muchos analistas. Finalmente, la Troika liderada por Alemania impone unas condiciones durísimas al rescate como castigo al referéndum convocado por Tsipras, dejando claro que dentro de la Unión Europea es imposible acabar con la austeridad en Grecia. Por otro lado, además, queda clara la ingenuidad de Tsipras al pensar que el referéndum y la victoria del No le colocaría en mejor situación de cara a negociar y reestructurar la deuda; sin embargo, el triunfo del neoliberalismo es tan abrumador que hoy no hay duda de que cualquier gobierno que llegue al poder y decida intentar hacer política dentro del actual sistema parlamentario no puede ser más que un mero gestor de los intereses del capital, y que, si por casualidad al gobierno le diera por desafiar a los intereses del capitalismo financiero, éste tiene numerosos mecanismos para imponer sus intereses o presionar para que este gobierno acepte y se convierta en lo que debe ser un gobierno dentro de este sistema: un gestor del capital, tal y como finalmente está haciendo Tsipras tras la firma del tercer rescate. Como vemos, los intereses de las clases desfavorecidas y la reproducción del capitalismo son irreconciliables y, si algo queda demostrado, es que para que el capitalismo funcione en Grecia a día de hoy necesita excluir y dejar sin recursos a cada vez más sectores de la población.

El fracaso de Syriza muestra los límites de la vía institucional para cambiar las cosas y la ingenuidad de una parte de la izquierda radical y socialdemócrata, que piensa que con la llegada al poder se puede plantar cara a las políticas neoliberales, en su pensamiento de que es necesario llegar a los gobiernos para poder, desde el Estado, frenar el neoliberalismo o por lo menos humanizarlo y hacerlo compatible con que las clases populares tengan una vida digna. No solamente ha fracasado en el intento de poner freno al neoliberalismo, sino que con la firma del tercer rescate y sus consecuentes medidas seguramente haya fracasado también en su intento de mejorar la vida de las clases populares.

La ilusión generada por Syriza da paso a la desilusión social al desánimo. Mientras los anteriores rescates y las políticas de austeridad fueron aprobadas en medio de grandes protestas, de huelgas que paralizaron el país, de barricadas y enfrentamientos con la policía a las puertas del parlamento, si algo han generado los partidos de izquierda radical en el poder ha sido una desmovilización de los movimientos de base, como podemos ver que ha ocurrido en países como Bolivia o Brasil, y que muchos militantes constatan en Grecia; éstos explican como muchísimas personas de los movimientos sociales no solamente han votado a Syriza, sino que habrían dejado de lado sus proyectos locales en los barrios confiando ingenuamente que las cosas cambiarían una vez Syriza estuviera en el poder.

A pesar de ser mucho más duro que los anteriores y de que supone el fracaso político de Syriza en su promesa de acabar con la austeridad, este tercer rescate es aprobado en medio de pequeñas protestas en un marco de gran desmovilización social. Como decía un anarquista en Atenas parece como si la burguesía y el capitalismo lo que necesitara para aprobar este tercer rescate fuera un gobierno como el de Syriza; comentaba que, además, si el corralito bancario y las medidas del rescate hubieran sido aprobadas por otros gobiernos realmente la movilización en el país y el conflicto hubieran sido enormes, y es que en este caso Syriza se ha mostrado como el mejor aliado para no solamente continuar con la reproducción del capitalismo, sino también para aliviar las contradicciones que conlleva la implantación de las políticas neoliberales y conseguir la desmovilización de los sectores de izquierdas.
Sin embargo, frente a la esta desmovilización existente, continúan existiendo numerosos proyectos en los barrios, como asambleas anarquistas, centros sociales, cooperativas de trabajo, huertos comunitarios, empresas autogestionadas, medios de contrainformación, publicaciones y diarios, asambleas populares y sindicatos de base que rechazan la vía parlamentaria y apuestan por la autoorganización y por la movilización social para construir una alternativa revolucionaria.

Les anarquistes gregues intervenen en un munt de projectes i lluites partint de perspectives diverses i mètodes multiformes. Una de les problemàtiques que han hagut de fer front, ha estat l'ascens del feixisme, al què s'ha intentat donar una resposta des del carrer que va des de la propaganda i les contra-manifestacions, als atacs o enfrontaments directes. Al nord de Grècia hi han hagut lluites dels habitants de la regió contra les mineries d'or on també participaren moltes companyes. Fa poc, a una ciutat encara més al nord, hi va haver una onada de violacions i les anarquistes agitaren tot críticant la normalitat amb què la mateixa societat acceptaba aquesta pràctica tan despreciable. Hauríem pogut centrar-nos en qualsevol d'aquestes realitats o tantes d'altres. Però per manca d'espai, hem hagut d'escollir. Hem realitzat una entrevista a una de les estructures sanitàries autogestionades d'Atenes, per representar una altrenativa concreta i específica que ens ha semblat molt vàlida. Hi hem esbossat les reflexions d'una companya al voltant de la solidaritat amb les preses, que poden tenir molt interès en el context repressiu actual a l'estat espanyol.

ENTREVISTA A L'ESTRUCTURA SANITÀRIA AUTOGESTIONADA D'EXARCHIA (ADYE)

Ens trobem al carrer d' Arachovis 56, a la plaça d' Exarchia (un barri conegut per la seva història recent d'autoorganització veïnal de cert caire llibertari), esperant dins el local anomenat VOX a dues membres integrants del projecte d'Estructura Sanitària Autogestionada d'Exarchia (ADYE) per poder conéixer més profundament el projecte. VOX és un local jove, però que ja compta amb una llarga història dins les seves parets.

A principis del 2012, persones vinculades a l'entorn llibertari i antiautoritari varen okupar l'edifici K*VOX (el qual és propietat legal de l'Institut de Seguretat Social estatal, IKA) amb la voluntat de construir un centre social obert i autogestionat. "BOE" és el nom d'un antic cinema a l'aire lliure que es troba al mateix edifici.

Aquest edifici dóna espai a diversos col·lectius. La finalitat d'aquest espai és ampliar les lluites col·lectives que existeixen al marge de l'Estat i consolidar les xarxes de solidaritat i comunicació amb les persones del barri. Trobem des de classes d'idiomes, servei de cafeteria per assumir costos repressius fins a projectes d'escoles lliures i el mateix espai d'autogestió de la salut.
Cal esmentar que l'Espai de Salut (integrat dins de l'Estructura Sanitària Autogestionada d'Exarchia-ADYE), el qual, per molt que es trobi ubicat dins el local, funciona de manera autònoma respecte el projecte.

Un cop arriben les dues companyes, ens disposem a assabentar-nos una mica més de què es tracta el projecte.

Des dels inicis de l'okupació de l'espai ens consta que us vàreu trobar amb diverses problemàtiques... Com ha sigut el procés de consolidació d'aquest espai?

Primer de tot, ara quan parlem, farem distinció de l'espai ampli, VOX, i ADYE, el qual funciona de manera relativament autònoma del "macroprojecte" de l'espai físic.
Com a VOX, els quals els dos participem també activament, hem tingut diverses problemàtiques des dels inicis, com bé dieu. Des de la seva okupació, just el primer dia abans d'obrir, la policia va assaltar la zona i conjuntament amb els fiscals van desallotjar l'espai. Van aprofitar per desallotjar un altre edifici okupat i vinculat al projecte. Van detenir a tres persones i una d'elles, per ser migrada, va ser retinguda a la Direcció de Policia per a Extrangers. El fiscal del Tribunal Suprem (Areios Pagos) va ordenar el desallotjament dels espais públics okupats. En aquell moment, es va aprofitar per sitiar el barri i arribar a acordonar la pròpia Universitat Politècnica. Després de manifestacions i disturbis es va poder tornar a recuperar, però no va ser fàcil.

Després hem patit detencions i registres (al 2014) a causa de la vinculació cap a la guerra contra els camells i el tràfic de drogues i ens han relacionat amb fets i organitzacions terroristes com a estratègia per criminalitzar a tot el moviment. Uns anys més tard,també vam rebre atacs armats contra el local. Van arribar a disparar a dins del local, amb la sort que ningú va resultar malferit. Aquest cop era una qüestió relacionada amb la lluita

veïnal que s'està duent contra les màfies i les drogues.

Amb respecte a ADYE, parlarem des del seu naixement....

Expliqueu-nos doncs... Com va sortir la iniciativa de l'Espai de Salut Autogestionat?

El projecte de construir una Estructura Sanitària Autogestionada d'Exarchia (ADYE) va ser una iniciativa creada fa més de tres anys arrel de la necessitat de fer front al problema, per una banda, que existia amb respecte el tema de la sanitat a Grècia (tant per la manca d'estructures a causa de la crisi com la nula visió d'una altra alternativa d'autoorganització amb respecte la resolució de les nostres pròpies problemàtiques al marge de l'Estat) i com a manera de fer front a la problemàtica de les drogues. Des de fa molts anys patim les agressions per part de la policia i la màfia amb aquest tema, intentant desmovilitzar la població introduïnt les drogues i el tràfic dins dels nostres espais i carrers.

L'assemblea general de veïns, projectes socials i col·lectius que viuen i actuen al districte d'Exarchia ho van considerar com una necessitat vital.

Per entendre l'escenari sobre la problemàtica concreta que abordeu, la sanitat, podeu fer-nos cinc cèntims de com es troba actualment?

La problemàtica de la sanitat no l'entenem com a un fet aïllat, sinó com un tema més a tractar de resoldre des d'una perspectiva de l'autogestió i la desvinculació a nivell institucional de qualsevol altre tipus de lluita.

És interessant analitzar la situació concreta per poder actuar d'una manera relativament urgent, però sense oblidar que forma part d'un tot "sistèmic", com ho és el problema de l'educació o l'habitatge. No volem caure en assistencialismes, tot i que tampoc volem deixar de construir allò pel que creiem des de figures ideològiques allunyades de les problemàtiques actuals que patim dia a dia.

El sistema de salut a Grècia sempre ha sigut deficient. Mai ha estat públic, sinó estatal. S'havia creat una indústria de la salut on per poder ser atés, havia d'apuntar-se a una llista d'espera (independentment de la malaltia i la urgència de tractament) i es realitzaven soborns per aconseguir una millor atenció. Una mica més tard i poc a poc, el sistema de salut s'ha anat privatitzant més i més.

Hi ha un alt percentatge de la població, sobretot de classe obrera i persones migrades, sense assegurança mèdica i sense ajuda per pagar els medicaments.

Estem parlant de més d'un milió i mig de persones, el 30% de la població activa, la qual es troba a l'atur i sense possibilitat d'assistència mèdica gratuïta.

S'ha de pagar per anar a l'hospital i fer-se càrrec de les proves i de les operacions (cada una amb un preu diferent). L'Estat ha reduït costos acomiadant gent i rebaixant salaris, reduïnt material sanitari i privatizant cada cop més i més. Alguns treballadors han intentat desenvolupar lluites, a través de sindicats o assemblees de treballadores i inclús, alguns d'ells, com alguns dels metges i professionals voluntaris que participen a projectes d'autogestió de la salut com ADYE o el centre d'autogestió de la salut PIKPA (al barri de Petralona), han intentat crear uns espais paral·lels per tractar els dèficits sanitaris i buscar una altra manera d'entendre la relació professional-usuari i desvinculació institucional de la salut, en gran part.

I pel tema de la problemàtica amb les drogues...?

Pel que fa a aquest tipus de problemàtiques es pot dir que hem tractat de plantar cara amb aquesta iniciativa, construïnt un espai fort on es tractés el tema de la salut de manera oberta i on se li donés un pes específic a aquest àmbit, així com a través de l'acció directa contra camells i adictes que donen suport a la policia contra les persones que estem lluitant.

Hem fet patrulles per fer fora als feixistes, també les hem fet per fer fora a aquells qui també ens ataquen, però d'una altra manera.
A la policia i a les màfies, estretament relacionades, han fet una estratègia per atraure la droga aprop dels nostres espais per intentar desmovilitzar i trobar confidents entre ells. No podem permetre això i és per aquest motiu que hem d'actuar.

Quin és l'objectiu bàsic del projecte i quin tipus d'activitats dueu a terme dins de l'estructura d'ADYE?

L'activitat bàsica d'ADYE és oferir assistència sanitària bàsica de forma gratuïta, ajuda inmediata i recolzament psicològic, així com promoure conceptes com sanitat per a totes, sense discriminacions per temes de procedència, identitat sexual o religió.

Hi ha professionals col·laborant des de doctorxs, psicòlogues, infermerxs, farmacèutics, així com diversos veïns interessats en ajudar. La principal convicció política, és a dir, els mínims amb els quals comptem, és el fet que primi el concepte i es materialitzi sobre la solidaritat recíproca. Totes podem ser migrades, sense sostre, sense feina o treballadores precàries sense accés a la sanitat.

Creiem que amb aquest tipus de projecte contribuïm a la resistència social i la col·laboració amb les assembleess populars i sindicats de base.

Comptem amb radiòlegs, metges de capçalera, psicoterapeutes, fisioterapeutes, professionals sobre medicina xinesa, acupuntors, etc.

I respecte la problemàtica de les drogues, teniu algún tipus d'espai on es tracti el tema dels adictes? Grups de suport, professionals...?

No, aquest espai no existeix. Es tracta d'un tema controvertit, ja que hi ha contradiccions sobre quina és la manera de relacionar-nos amb el tema del món de la droga. No hem trobat encara un punt en comú sobre com afrontar-nos respecte el tema d'una suposada rehabilitació, la veritat.

Amb el tema de la pujada al govern de SYRIZA, heu realitzat alguna reflexió en com ha contribuït o dificultat la realització d'aquest tipus de projectes de caire més social i autoorganitzat des de la base?

Encara és molt d'hora i s'està parlant tot el temps d'aquest tema. El nostre espai, per exemple, no depén en cap mena de sentit de les institucions. Tot el material que tenim (totes les màquines que necessitem, productes farmacològics, etc) els hem anat obtenint de donacions per part de companys (de França, Alemanya...) i comprant arrel de realitzar diferents activitats.

Si bé, és cert, que hem tingut relació directa amb altres projectes d'autogestió de la salut que no són directament anarquistes o llibertaris, sinó que han estat més propers a l'esquerra radical i a SYRIZA. Hi ha més de 50 clíniques autogestionades a tota Grècia i amb algunes hem hagut de tenir relació, és clar. Hem hagut de coordinar-nos per tal d'aconseguir millorar l'abastiment de recursos.
Ara, ens consta que SYRIZA amb aquest tema, està intentat reapropiar-se de la iniciativa i aquí ens sorgeixen les contradiccions i debats.

No tenim encara una resposta.
Individualment podem pensar que òbviament aquest tipus de processos no beneficien als projectes de base, sinó que tendeixen a desmovilitzar i delegar en les institucions, però a nivell col·lectiu no tenim cap posicionament concret.

Com esteu encarant tot el tema de la "crisi dels refugiats" ara mateix?

Estem parlant d'una crisi a nivell mundial que transcendeix molt més del que nosaltres tenim a l'abast per poder donar qualsevol tipus de cobertura mínimament digna. No hi ha prou recursos. Cada dia hi ha persones que han de ser ateses a nivell sanitari; des de gent gran fins a nens.

Estem participant col·lectivament a espais de refugiats des de les assemblees de veïns per poder coordinar-nos i l'ADYE es troba dins d'aquests espais.

Hi ha diverses comissions que tracten el tema legal i burocràtic, el tema del menjar, de la sanitat, de l'habitatge, etc.

Veiem aquesta necessitat per pura convicció, més enllà del que tothom sap que està fent el govern amb aquest tema (del qual tampoc esperem res).

Les institucions no es volen pronunciar perquè s'evidencia per totes bandes les contradiccions. Com es mantenen un mínim de relacions diplomàtiques si adopten la postura d'obrir fronteres? Fins quin punt donen suport o no? Com s'entén això formant part de la suposada "esquerra radical"?
Només realitzaran un pronunciament sota pressió mediàtica o política, ara mateix estan contra l'espasa i la paret.

En tot cas, més enllà de tot això, aquest procés forma part de l'intentent d'autoorganitzar-nos per poder realitzar un mínim de cobertura, estem improvitzant dia rere dia i amb les nostres diferències no és quelcom fàcil. Però això ja ho sabem.

Però...què hem de fer? lluitar és l'únic que ens queda.

CONVERSACIONES ALREDEDOR DE LAS PRESAS ANARQUISTAS EN GRECIA

La situación en julio de 2015 es que actualmente hay unas 25 personas presas anarquistas, la gran mayoría con graves condenas. Todas vienen siendo judicializadas por pertinencia a banda armada, por tenencia de armas o por atracos. Algunas con cadenas perpetuas, lo que implica el cumplimiento de 25 años de cárcel. Son compañeras que se espera que no van a salir antes de 2030. También ha ocurrido que muchas de ellas tienen todavía procesos. Fueron condenadas por algo, pero después les caen otros procesos también, a raíz de investigaciones y indicios basados muchas veces en el ADN.

Esta situación con las personas presas es una situación bastante nueva, porque hasta el 2009, siempre había una o dos presas anarquistas, muchas de ellas por atracos. A partir de 2009, después de la revuelta (1), empezó a haber más. Hace 2 años llegamos casi a las 40 presas anarquistas. Esto, evidentemente, supone un cambio de chip, un cambio de mentalidad respecto al trabajo anti-carcelario y de solidaridad con las presas. Es todo un proceso, que no ha concluido.

Ahora se nota que faltan unas estructuras anti-carcelarias, estructuras de solidaridad a largo plazo, con perspectiva y proyectualidad para funcionar a lo largo de decenas de años. De momento las cosas más estables que existen son la caja de apoyo, que salió como iniciativa de varias presas y compañeras, y esta caja se encarga de asegurarles la supervivencia dentro.

Después hay una asamblea de solidaridad que trata de ocuparse de todas las presas anarquistas, que tiene contacto directo con todas ellas, aunque los casos sean muy diferentes, como Maziotis o Gournas de Lucha Revolucionaria (2), o todas los presas de Conspiración de Células del Fuego (3)...

Esta iniciativa es interesante porque en Grecia se empezó a dar una práctica que anteriormente no se daba: la denominada solidaridad selectiva, que vendría a significar que «yo solo me solidarizo con la gente que estoy de acuerdo, que no tengo problema con las acciones que hicieron, que asumo su discurso». Y desde la Asamblea de Solidaridad se intenta romper con esto, volviendo a la vieja escuela: asumiendo que las personas presas no son Santos ni demonios, son simplemente nuestras compañeras, nuestra gente, que simplemente están como inmovilizadas, sabiendo que algún día van a salir. Y que, aunque no estemos de acuerdo con sus posiciones, vamos a apoyarles en sus luchas porque son legítimas. Esta postura es muy digna y está siendo llevada a cabo por un sector de compañeras que van un poco más allá del purismo de la ideología. Tampoco se trata de una falsa unidad: se trata de reconocer simplemente, que para toda crítica y para todo silencio, hay tiempo. No es ahora, cuando ahora no puedes dialogar con un compa que está dentro. Evidentemente que hay contacto, pero hacerle una crítica pública no sirve para nadie.

Manifestació a Atenes en solidaritat amb el pres anarquista Nikos Romanós

Se promulga la solidaridad con las personas presas anarquistas, partiendo del único criterio que no sean chivatas y se hayan mantenido dignas dentro de la cárcel: es decir, que no hayan colaborado con Instituciones Penitenciarias. Y con estos criterios también se apoya a presas comunistas que hay en la cárcel: un par de presas de la vieja organización marxista-leninista 17 de noviembre y un par de presas comunistas de organizaciones turcas. Se les apoya entendiendo que la solidaridad con ellas no es una cuestión ideológica, es una solidaridad con las presas dignas, con los presas en lucha, a pesar de las diferencias.

Para afrontar el tema económico que conlleva la existencia de tantas compañeras presas, se okupó un local, un bar, dónde todo el dinero que se gana va a parar a las presas. Toda la gente que trabaja ahí lo hace voluntariamente, y el dinero que se saca va directamente a parar al apoyo de las presas, cosa que ha ayudado bastante.

Una cosa muy importante que tiene Grecia comparado con otros países es que las personas presas se comunican bastante, no solo a través de las cartas, sino sobretodo a través de llamadas de teléfono, y también participan bastante en charlas o en otro tipo de eventos que se van organizando. Esto se cuida bastante, y hace que las presas estén más al tanto de la realidad, porque no solo hablan con la gente más cercana, sino también con otra gente interesada que participa en los eventos. La gente les va preguntando, criticando... Otra cosa que se hace es invitar a las presas a los debates que hay. Evidentemente en el pasado, un error inconsciente que se hizo, es que se estaban centrando bastante en la caridad de la presa, olvidando que son compañeras, que simplemente están como inmovilizadas. Hay intercambio a este nivel. Y entonces, las presas, unas más otras menos, hacen sus aportes que no tienen que ver solo con la cárcel. Y esto sí se está promulgando. Y la comunicación de las presas con afuera se intenta que sea lo más interactiva posible, haciendo que cualquier compañera tenga una interacción directa. Porque sino se crean unos personajes por ser simplemente amigo de uno o de una que cayó, se aprovechan inconscientemente de cierto rol, de cierta relación que no ayuda a nada y crea situaciones ridículas, morbosidad, chusmeo... cayendo en el lastre de la martirología.

Otra cosa importante es que también durante los últimos años las presas anarquistas, por sus luchas, se han ganado bastante el respeto de las otras personas presas. Así como hace varios años era bastante difícil ser anarquista en la cárcel, ahora ya no es el caso: las anarquistas ya son respetadas no solo por sus luchas, sino porque en muchos casos llevan a cabo pequeños actos como negarse a un cacheo integral. Ya se ha dado por hecho que las presas anarquistas por temas de dignidad se niegan a determinadas prácticas, entendiendo que lo que buscan las carceleras es humillar. Simplemente por negarse a esto, muchas presas anarquistas pasaron por celdas de aislamiento, siendo especialmente grave en el caso de mujeres. Y muchas muestras de dignidad de las anarquistas como esta tienen la simpatía de muchas otras presas.

La reflexión que se está impulsando es que las presas anarquistas no son ninguna especie en extinción, sino que son gente de carne y hueso, que de momento se encuentran un poco mas lejos, pero esto no debería de cambiar nuestra relación con ellas. Muchas presas mismas dicen que se alegran de que las compañeras se acuerden de ellas, pero que lo más importante es seguir la lucha, entendiendo que la lucha por los presas anarquistas y la lucha anticarcelaria no están nada separadas de la lucha global. Hay gente que se dedica un poco más al tema de las presas, porque igual les toca más, pero no hay aquí un presismo puro, una gente que simplemente se ocupa de las presas. Se considera que es una más de las tareas de la lucha que se asume. Pero ni más ni menos. Hay que evitar la especialización en eso.

Luego hay que decir qué parte juegan las presas anarquistas en nuestros pensamientos cotidianos, en nuestra práctica diaria, y en esto creo que ha hecho mucho daño la cultura internáutica de los últimos años. Incluso si a veces ha ayudado a difundir ciertas informaciones, está totalmente claro que la información en sí misma no es nada. La información sin una praxis anarquista no vale completamente nada.

Así es como han llegado a suceder cosas que dan bastante vergüenza ajena, que lees algo tipo "pasar a la acción" y simplemente se trata de colgar una pancarta. Además, si sabes dónde está colgada piensas que es un error, se puede parecer a un selfie revolucionario. Un selfie revolucionario es un lienzo colgado en un parquecito de un municipio lejano en el que nadie se entera de lo que se trata. Esto no pasaba antes: se hacía con mas esfuerzo, se hacía en un sitio visible, para que lo vea la gente. Y no para que lo vea gente nuestra al otro lado del mundo a través de internet. Y esto es un gran error que solo reproduce endogamia. También ha pasado que hay gente que ha ido a pegar carteles y hacer un par de pintadas, y habla de "incursión", cosa que resulta un tanto ridícula. Y gente que ha pegado un par de pancartas y habla de "acción". Y sí, tal vez estemos en contra de la jerarquía de los medios, pero también pienso que es importante tener cierta humildad y reconocer cosas como lo que son, y no difundir unos verbalismos de boca grande sin una práctica consecuente.

1.En diciembre de 2008, después del asesinato del anarquista Alexandros Grigoropoulos a manos de la policía en el barrio ateniense de Exarchia, se desató una oleada de protestas y disturbios que perduró alrededor de tres semanas.

2. Lucha Revolucionaria es una organización de guerrilla urbana anarquista que aboga por la lucha armada y la revolución social. Ha llevado a cabo distintos ataques contra edificios gubernamentales, teniendo particular repercusión el ataque con cohetes llevado a cabo en enero de 2007 contra la embajada de EUA.

3. Conspiración de Células del Fuego es una organización de guerrilla urbana anarquista de perspectiva nihilista e individualista.

El col·laboracionisme en la repressió feixista de la postguerra a Manresa

Cabut
Manresa, setembre de 2015

El 24 de gener de 1939 les tropes feixistes van entrar victorioses a la ciutat de Manresa. Desprès de 3 anys de guerra part de la població veia la fi de la guerra com la fi a les penalitats i la misèria, però de seguida es va demostrar que la «pau» només seria pels vencedors.

La postguerra a Manresa no va diferir de la resta de municipis de l'Estat: disminució del nivell de vida i la repressió política, ideològica i social. Aquesta repressió va ser selectiva alhora que sistemàtica perquè havia de contribuir en fonamentar el nou règim polític, social i econòmic. Selectiva, es va procedir en identificar, capturar i jutjar/castigar a tota persona que s'hagués significat amb l'anterior règim polític republicà com en la revolució social de les organitzacions obreres, camperoles i polítiques. Sistemàtica; va afectar a tots els nivells, des de totes aquelles persones sospitoses de ser contràries a la "Causa Nacional", depuracions de funcionaris públics, confiscació de pisos i locals de famílies o entitats polítiques i sindicals, fins a dones vídues o familiars d'exiliats i desapareguts. Unes 1.821 persones, van sofrir privació de llibertat en presons, camps de concentració o treballs forçats en batallons de treballadors. La repressió també podia suposar perdre la feina o no poder circular lliurament sense el corresponent permís de les autoritats. La gran majoria de persones privades de llibertat eren homes, aquest fet no s'explica més perquè els homes havien combatut al front o participaven més a la vida política, sinó que la repressió que el règim va sotmetre a les dones tenia altres formes al marge de la reclusió, lligades a la concepció tradicional de família, on la dona havia de tenir cura de la llar i dels fills.

La qüestió de la repressió tenia una dimensió sociològica i psicològica igualment enorme. La repressió va modelar la nova societat de postguerra i les seqüeles arriben fins als nostres dies. Cada mort, cada pres, represaliat o exiliat implicava un entorn familiar i afectiu, per tant els efectes repressius eren exponencials. La por doncs es va utilitzar per impedir la resistència al nou règim.

La repressió tenia uns executors directes, militars i tota la xarxa de cossos de seguretat i ordre públic. Les presons van quedar petites i es van complementar amb una xarxa de camps de concentració. Allí els presoners i presoneres eren investigats per saber la seva actuació i significació durant la guerra i classificats en «desafectos», «afectos» i «indiferentes» al nou règim. Per fer-ho el centre de reclusió demanava informes de cada persona a la seva localitat de naixement i/o veïnatge. Alcaldies, delegacions de la Falange, destacaments de la Guàrdia Civil i policies urbanes redactaven informes pertinents. Però el gran abast que va adquirir necessitava col·laboradors a tots els racons del territori. La duresa de la repressió no hauria estat possible sense la col·laboració de totes aquelles persones que es van voler considerar vencedores, tan s'hi havien fet la guerra com si s'havien quedat a la rereguarda. El nou règim va basar la seva repressió per mitjà de la delació entre veïns. A partir de l'ocupació d'un municipi immediatament es reproduïen dues tipologies d'actuacions: per una banda els actes d'afirmació, reparació i revenja (implantació dels nous símbols, canvis en els noms dels carrers, misses multitudinàries, les pallisses als qui no saludaven amb el braç alçat, la imposició d'anar a fregar els carrers o les casernes de la Guàrdia Civil a les mares solteres i les amistançades de milicians fugits, com també rapar els cabells o purgar-les amb oli de ricí); i per l'altre la revenja institucional i organitzada, amb anuncis als diaris cridant a la delació i amb un procediment per acusar burocratitzat.

La revenja va portar a una veritable allau de denúncies, les quals eren fomentades pel règim. Les autoritats donaven tota mena de facilitats per tal que la gent pogués denunciar. Es podien adreçar a les seus de Falange, casernes de la Guàrdia Civil, els Jutjats Militars, Ajuntaments... els denunciants eren protegits mantenint-los en l'anonimat, col·locant-los en càrrecs amb retribució, carnet de partit, o simplement amb avals de bona conducta i afecció al règim. D'aquesta manera es va aconseguir una fidel base social per poder dur a terme aquesta massiva repressió. Hem de pensar que tota persona major de trenta anys abans i durant de la guerra havia format part d'algun moviment o partit. D'entrada quan s'ocupava una localitat les tropes nacionals només podien comptar amb els que venien de la zona nacional o amb els que havien passat per les presons republicanes, per entendre'ns, tots els sectors socials perjudicats pel període republicà i revolucionari, però de forma immediata tots aquells que delataren es van convertir en fidels de "fet".

Aixi doncs les autoritats municipals rebien per correu o telegrama l'ordre d'investigar una persona reclosa i elaboraven un petit informe a través d'interrogatoris i denuncies de veïns: la seva afiliació política i la seva actuació durant la guerra i els anys anteriors. Aquests informes resultants servien per posar fi o per continuar amb el captiveri. En cas que els informes fossin negatius per la persona investigada, aquesta era retornada a la població d'origen per fer front a noves investigacions i acusacions, i on era jutjat. El fet de que els judicis es celebressin a la localitat de residència garantia que els processats estiguessin a mercè dels veïns.

Visita de Franco a Manresa l'any 1947

A Manresa s'han conservat moltes de les còpies d'aquests informes i actualment es conserven a l'Arxiu Històric Comarcal del Bages (AHCB). Es tracta d'informacions molt breus i no es pot advertir que fossin molt contrastades. Tot i que les declaracions falses estaven castigades el menyspreu a la vida de l'enemic feia que demostrar el contrari fos difícil sinó impossible; en els procediment judicials militars sumaríssims no hi havia advocat defensor. És una documentació que es va generar a mesura dels esdeveniments sense cap pauta establerta a priori. Hi ha un ofici del jutjat militar amb data del 15 de febrer de 1939 i dirigit a l'alcalde president de l'Ajuntament Nacional de Manresa que diu:

"Tengo el honor de poner en conocimiento y rogar a [Vuestra Senyoria] sean remitidos a este Juzgado Militar, con la máxima urgencia los informes que se piden de los individuos que han tenido intervención en los hechos ocurridos en esta ciudad, no siendo de caracter tan urgente los que se refieran a funcionarios cuya actuación haya de esclarecerse."

Document signat pel jutge militar Eduardo Alonso San Román. La maquinària burocràtica es va anar instal·lant ràpidament ja que havien passat pocs dies des de l'entrada de les tropes nacionals a la ciutat. Com es pot extreure del document, l'Ajuntament havia de donar prioritat als casos d'indagacions de conductes socials i morals contràries al "Glorioso Movimento Nacional" i "de auxilio a la rebelion", que anaven des d'haver combatut al front, participar en atacs iconoclastes, formar part de qualsevol comitè obrer, col·lectivització, organització política del Front Popular, denunciar desertors i persones "d'ordre"; mentre que la qüestió de la depuració de treballadors de l'administració i d'empreses de titularitat pública quedava en segon lloc. Les informacions servien per justificar la reclusió, iniciar procediment judicial, tramitar llibertat condicional, trasllat a un batalló de treballadors. Eren informes de persones detingudes com també de familiars directes d'aquestes, com per exemple les mares o les esposes. Per depurar funcionaris s'utilitzava el mateix procediment. També s'investigava a les persones integrants en associacions. Per exemple l'Associació del Casino de Manresa, centre recreatiu familiar, que havia cessat la seva activitat durant la guerra perquè estava vinculada al sector Tradicionalista quan reprèn l'activitat el 1940 el Negociat d'Associacions del Govern Civil de la província de Barcelona sol·licita informació sobre els seus membres.

Els informes però no només afectaven als reclusos o les persones amb procediment judicial obert, i els seus familiars. També eren utilitzats com a garantia per viure en la nova societat de postguerra. Els informes podien ser sol·licitats pels propis ciutadans i utilitzar-los com avals de bona conducta i així conservar o trobar el lloc de treball, poder obrir un negoci, etc. Un cas excepcional és la utilització d'aquesta xarxa informativa per respondre a una persona de Logronyo que demana si la seva filla resideix a la ciutat de Manresa, la resposta és negativa ja que no consta en el padró municipal.

A Manresa, com a la resta de l'Estat, l'esquerda social oberta pel conflicte precedent a la Dictadura no es va intentar conciliar amb el final de la guerra sinó que es va accentuar, utilitzant el rancor entre veïns per justificar detencions i interrogatoris, molts dels quals acabaven en procediments judicials molt arbitraris, penes de presó i execucions sumàries.

De gènere i piles duracell (I)

Sallanders
Manresa, setembre de 2015

Som anarquistes, som insus, que guais que som! Ens tenim un munt d'aspectes treballats i parlem en llenguatge no sexista. Si? Realment és així? I si això és així per què últimament es donen tantes agressions en els nostres entorns més propers?

La quantitat d'agressions de gènere que estem vivint actualment és àmplia i diversa: des d'agressions físiques en festes, violència en la parella, agressions sexuals, accentuació de rols preestablerts segons gènere, micromasclismes ... I és que, per què costa tant detectar-les, frenar-les, denunciar-les, fer-los front col·lectivament?

En aquest article volem interrogar-nos, reflexionar i qüestionar sobre aquest tema. I és que massa sovint sembla que, en termes de gènere, se'ns oblidi que no tot és perpetu, que cap feina i treball fet en aquest aspecte és "duracell", i que ens hem d'anar carregant les bateries en la quotidianitat i sobretot; no abaixar la guàrdia.

Contextualitzant ...

Vivim en una societat fortament patriarcal, on la desigualtat de gènere ens travessa en tots els àmbits i de forma estructural: divisió de tasques segons gènere, objectualització del cos femení, atorgament secular de rols i actituds segons el sexe, diferència d'oportunitats d'entrar en determinades feines, androcentrisme, discriminació salarial, i un llarg etcètera. Des del moviment anarquista es contemplen i comparteixen aquests anàlisis i es fa seva l'etiqueta d'antisexistes i antipatriarcals com a forma de resposta a una evident situació de domini i perpetuació d'uns privilegis i poder d'una part de la humanitat cap a l'altra. Però massa sovint sembla que això s'hagi quedat en una etiqueta, i és que són moltes les situacions en les que veiem que teoria i pràctica no van agafades de la mà.

Malgrat no ve de nou, els últims temps tornem a detectar com les agressions i determinades actituds en els nostres entorns més propers ressorgeixen i com les dificultats per donar una resposta col·lectiva se'ns acaben menjant. Fent que ens sentim lluny la força transformadora que ens ajudi a crear aquell *món nou que hi ha als nostres cors.*

La diversitat d'agressions és àmplia: Des de conjuntures de subordinació i violència dins les relacions sexo-afectives fins a situacions de "baboseo" entre companyes, passant per agressions sexistes en espais de festa. Un exemple: "Estic de festa ballant amb les col·legues, i s'acosta un tio i em refrega el cul. Li dic que pari i em diu que no exageri, que no n'hi ha per tant, que l'estava provocant. Amb les meves amigues l'intentem fer fora i des de l'organització ens paren els peus a nosaltres. Segurament és un "super militante" intocable que ja s'ho té tot currat."

Altres comportaments també identificats en els nostres entorns i lligats més als «micromasclismes»* són per exemple el paternalisme, aprofitar-se del rol de cura per delegar certes accions o situacions, el repartiment o assignació de tasques, desautorització i desqualificació de la dona, manipulació emocional, autoindulgència i autojustificació del propi agressor, victimització de l'agressor, etc.

I és que algunes agressions passen més desapercebudes per formar part de la quotidianitat o la inèrcia. Aquestes, normalment, estan més lligades al rol que desenvolupem, moltes vegades, de forma inconscient o si més no, normalitzat. Per exemple: " Molts companys i companyes tenen criatures. Si és una parella heterosexual la que ha tingut fills/es: qui és qui prepara la motxilla per anar a l'escola? Qui canvia la roba de l'armari perquè s'ha quedat petita? Qui controla que toca revisió a la pediatra?".

I és que molts són els comportaments i actituds que generen abús i que tenen com a peça clau el gènere. I precisament són aquests la base i el caldo de cultiu de les demés formes de violència en graus extrems (maltracte psicològic, emocional, físic, sexual i econòmic).

Davant d'això són molts els interrogants que ens ressonen al cap a cada moment: Com pot ser que es donin amb tanta facilitat aquestes agressions i actituds en els nostres espais, en les nostres relacions...? Els últims anys s'han tornat a incrementar les agressions? O potser davant d'aquestes ens quedem immòbils pel fet de ser companys i companyes? Hem abaixat la guàrdia? És una qüestió que ara es denuncia més?

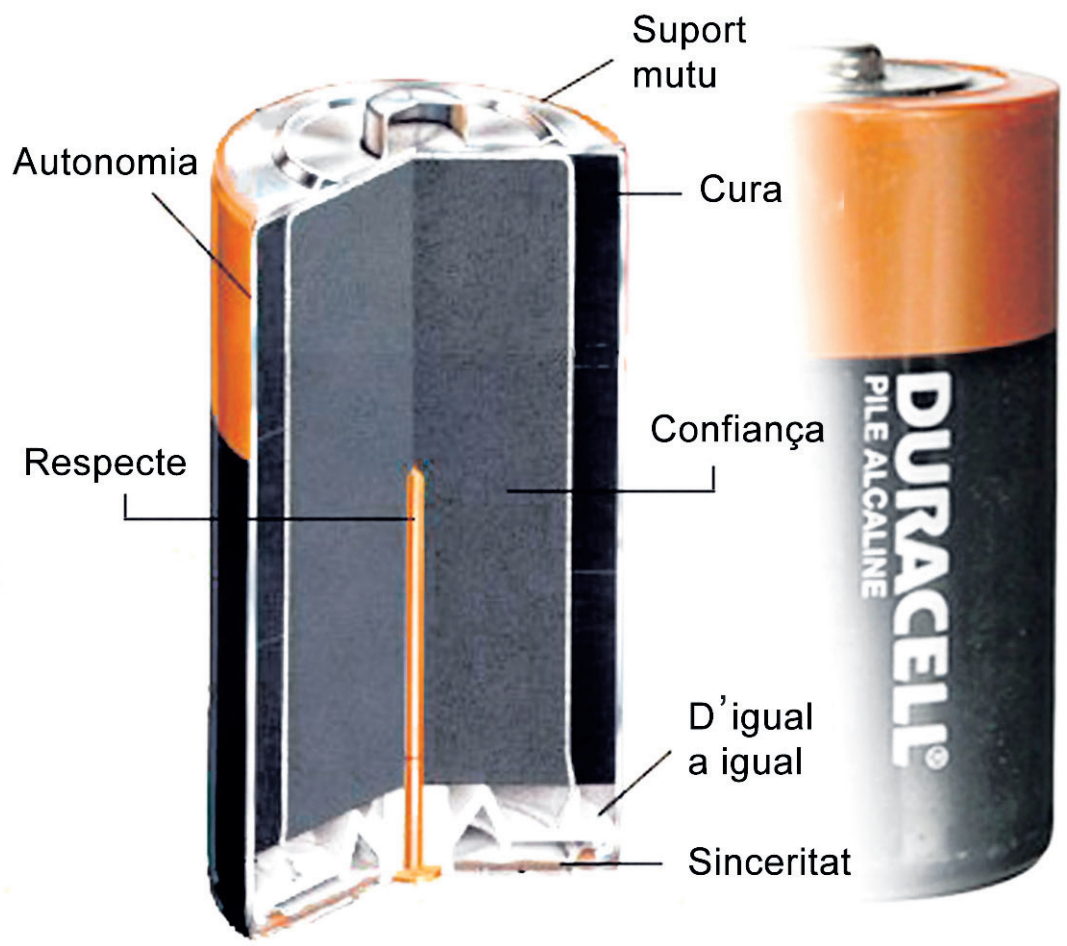

Les agressions de gènere: temes de primer ordre

Una altra qüestió important a analitzar del context és l'abordatge que se'n fa del cas, un cop aquest ha estat denunciat, s'ha posat damunt la taula. Molts cops ens quedem cegues per por a indentificar, sordes per por a implicar-nos o mudes per no confrontar en espais propers. I és que costa molt generar debat sobre temes que afecten directament a companys i companyes. Massa cops les agressions o comportament sexistes es releguen a l'àmbit privat ("això és una qüestió de parella", "això és un conflicte que teniu vosaltres dos", etc.) o es queda en la relativització ("només ha estat un comentari", "això passa a moltes parelles", "es un malentès", etc.) Com podem fer front a aquestes situacions si no les tractem com un cas col·lectiu i polític? Com treballar-ho si no es dóna la importància necessària? I és que pel fet de considerar-nos anarquistes, no vol dir que estiguem lluny d'identificar i viure situacions d'abús o estar exemptes de generar-ne o perpetuar-ne.

Lluny de tenir un resposta única davant d'aquestes preguntes, creiem bàsic i important el debat per poder generar respostes clares i fermes. Per deixar clar que aquestes actituds no tenen espai en un entorn que es defineix, entre altres premisses, per la relació entre iguals, el suport mutu i la lluita contra qualsevol expressió de domini. Així, doncs, la identificació és la primera passa, la més important per poder frenar les agressions en els nostres espais. El patriarcat ens afecta per igual i reproduïm molts rols, actituds i comportaments. Cal posar esforços per a deconstruir tot allò que tenim del sistema interioritzat. Sols així, sentint i actuant amb la força trangresora i transformadora, podrem fer més real i possible el món nou que portem a dins.

* Terme que prové de l'autor Luis Bonino i que designa un ampli ventall de maniobres interpersonals, comportaments "invisibles" de violència i dominació, que la majoria d'homes realitzen quotidianament en l'àmbit de les relacions afectives i sexoafectives.

Subscriu-te al Pèsol Negre! Vols rebre el pèsol negre a casa? Vols col·laborar amb aquest projecte de premsa llibertària?

Nom i cognoms: .....
Adreça completa: .....
Adreça de correu electrònic: .....
Número de compte: .....

Indica la teva col·laboració anual:
☐ 10 euros // ☐ 30 euros // ☐ 60euros // ☐ 80 euros // __ euros

☐ No m'envieu la revista que ja l'agafo als comerços

Envia'ns aquesta butlleta degudament omplerta a: **Ateneu Columna Terra i Llibertat. C. del Balç 4, baixos esquerra - 08600 Berga**
O bé a: **info@pesolnegre.info**

Eleccions 27 S

M.
Berga, agost 2015

El 27 de setembre hi haurà eleccions plebiscitàries i el món sencer ens estarà mirant: això diuen alguns altaveus, sense gaire sentit del ridícul. Qualsevol persona amb mínima perspectiva sap que al món l'importa un rave Catalunya i que la secessió catalana desperta més aviat poques simpaties. Més encara, és clar, als estats europeus veïns, que prou maldecaps tenen amb els seus respectius moviments secessionistes, amb la crisi, i amb la qüestió del deute, que més enllà de Grècia plana sobre el continent, i sobretot a l'Estat Espanyol. Però fins i tot els que lideren el processisme no és gens clar que apostin realment per la secessió.

És agosarat escriure què pot passar el 27S i posteriorment, però sí que és clar que un canvi significatiu no el viurem: aquesta història no va d'això. En el més rupturista dels casos, tractaria de construir un nou estat nació liberal a la UE. Un projecte decimonònic, però és cert que els estats nació tenen encara una mala salut de ferro. Estats que no tenen força i són insignificants, per segons què (vegi's Grècia), i que tenen un gran poder per altres qüestions (fonamentalment la repressió, com sabem bé les llibertàries, i la defensa d'interessos oligàrquics). Res que ens interessi.

L'independentisme certament ha près volada els darrers anys, esperonat per la crisi del règim a l'estat i la crisi internacional del capitalisme, però ja fa temps que aquest processisme no és liderat per qui realment va sacsejar els polítics en el seu moment sinó pel partit de Mas, que vivia plàcidament en l'autonomisme i el règim del 78 fins fa quatre dies.

Ja recordareu Mas a la Moncloa rebaixant el darrer estatut amb Zapatero, i ja al poder, apostant simplement per un pacte fiscal. Però la parròquia s'ha esvalotat i diversos episodis han empès Mas a abanderar l'independentisme, o simplement representar-ho. Des que Mas decideix prendre el timó, només des del carrer Còrsega han sortit les iniciatives de l'independentisme: els tempos, les tàctiques i estratègies, els pactes… prenent de nou l'hegemonia que començava a perdre en el sí del catalanisme. Amb l'aquiescència d'Esquerra i entitats com Òmnium o l'ANC. Mentre el partit fa aigües i l'escàndol Pujol (un més) desmunta un dels puntals del partit (el líder carismàtic), l'hàbil Mas s'inventa Junts pel Sí (amb seu al mateix carrer Còrsega, per cert) buscant la supervivència i la refundació del partit dels liberals catalans.

"Mentre CDC fa aigües i l'escàndol Pujol desmunta un dels puntals del partit, l'hàbil Mas s'inventa Junts pel Sí buscant la supervivència i la refundació del partit dels liberals catalans"

«El scattergories es mío y me lo llevo» va ser el gran pols de Mas davant Junqueras, Muriel Casals i la resta. Alta política, amics. Així neix JxS, l'episodi del 27S i el que vindrà després, que serien mesos de no-se-sap-què: carta blanca per Mas i per la pàtria. No acceptar aquestes condicions suposava la fi de tal procés i tots s'hi van avenir.

Aquesta crisi de fi de règim pot recordar l'estatut de 1919; se'n recorda algú, avui? O episodis, aquests més coneguts, com els de la proclamació de la república catalana (en el sí de la república federal espanyola) de Macià i Companys, els anys 1931 i 1934, en moments de crisi del règim.

L'aposta de Mas sembla que passi per allargar el processisme, i per frustrar el projecte independentista des de dins: cada cop més excloent i, per tant, més minoritari (i amb tics que posen els pèls de punta) tot indica que portaria a una victòria manifestament insuficient de la llista de Mas (que no l'encapçali per despistar és ridícul) i per tant a avortar o allargar el processisme ad infinitum, o a facilitar un pacte intermig amb el govern de Madrid.

L'escenari del 27S aniria per aquí, amb unes alternatives que no aixecarien gaires esperances (ni Cs ni Catalunya Sí que es pot, que patiran el descrèdit del bluf de Podemos i la patacada de Syriza davant la Troika) i una CUP ascendent que podria donar-li suport per a una majoria més folgada.

En tot cas, si mai des de les institucions es volgués construir un estat català s'hauria de desobeir la llei (espanyola) i embolicar-se en una crisi institucional de final incert: es podria suspendre o intervenir l'autonomia (no és excepcional: ja el 1934 va passar) o que no passés res, o fins i tot (cedim, hipotèticament) que s'assolís l'estat català.

I, amb tot, hi hauria desobediència? I com es plantaria cara a la resposta de l'Estat Espanyol? És clar que l'independentisme no té força per fer-ho.

Suposem ara que es construís un Estat Català, des de dalt, des de les institucions, plàcidament… això no suposaria cap canvi profund, sistèmic, i restaria en un canvi de banderes i la fi de les interferències de les institucions espanyoles sobre les catalanes. Per tant, aquestes eleccions per a les anarquistes seran tant irrellevants com qualsevol altra. I com deia en Pep i Tu al número anterior, les eleccions i vies institucionals no són útils per a res i, al contrari, són mecanismes que asseguren la reproducció i la continuïtat del sistema.

Passades unes setmanes del 27S, de nou es posaran les urnes i se'ns demanarà el vot, aquesta vegada pel Congrés Espanyol, on tampoc se'ns hi ha perdut res. Allí, la fi del règim del 78 sembla per ara una quimera. Hi ha crisi, fa uns pocs anys, però una crisi de baixa intensitat, davant d'un sistema encara fort. El bipartidisme PP-PSOE aguanta sense problemes, tot i que a la baixa uns i altres, i dos nous partits ascendents vindran a ferlos de crossa inevitablement: Ciudadanos (sense comentaris); i Podemos, que havia de fer la revolució des de dalt i ja fa temps que ha quedat desacreditadíssim (inclús per qui podia empassar-se un projecte de canvi des de dalt) i només pot aspirar a destruir i substituir IU. A més, el mirall grec ha acabat tornant una imatge llastimosa que ha deixat tocades les Syrizes ibèriques. Mentrestant Rajoy, malgrat la mediocritat i tots els escàndols, sembla que podria revalidar el mandat. Així està el pati, sí. El canvi, des de fora i amb força.

Per això nosaltres seguirem la nostra via, apostant per l'autogestió i l'anarquia.

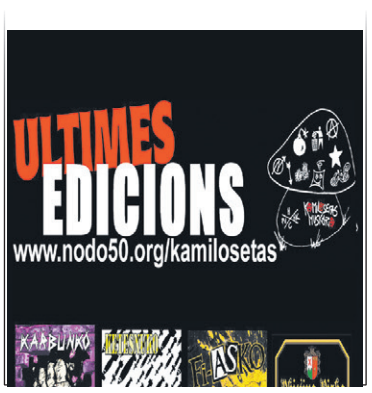

Convivència en les comunitats; la gestió i resolució de conflictes

Roig
Santa Mª d'Oló, setembre de 2015

L'entramat de relacions que es mouen quan participes d'un projecte col·lectiu, i més encara si és de vida, fa que haguem de posar molta atenció a les diferents parts i moments que les construeixen: com en tenim cura, comunicar, prendre decisions, maneres diferents de veure les coses, relacions de poder...

O sigui apassionant, però complex i gens fàcil. Tot un repte.

En les següents línies apunto alguns dels temes que ens trobem quan convivim en comunitats o grups, eines per abordar les dificultats i que ens poden servir per a que la convivència sigui enriquidora. Volia compartir-ho des de la meva formació i des de la meva experiència com a persona que viu en comunitat des de fa uns anys.

Els espais de presa de decisió, assemblees, la comunicació...

Aquí es prenen les decisions per consens en l'assemblea. **Tothom pot parlar i no hi ha ningú que mani per sobre dels altres.**

Quantes vegades no hem sentit comentaris com aquests? Tot i que hi ha una part que és certa, el fet és que ni som iguals, (ni ho volem ser..), i que som diverses i diversos, i això vol dir complexitat. El repte és com ho gestionem tot plegat, intentant com a mínim ser el màxim de conscients... Per una banda està el tema saber reconèixer els lideratges, l'ús del poder, el propi i els dels altres. Els lideratges més clars, i els més subtils.

Fixar-nos en el com ens comuniquem, ens ajudarà també. A les assemblees tothom parla la mateixa estona? com parlem?, tensos, relaxats? què diuen els silencis de les que no parlen?

Com ens sentim quan algú parla més que nosaltres? Hem generat un espai agradable, de respecte i confiança? o anem "a la batalla", a defensar només les nostres posicions?

Ens podem plantejar quantes vegades estem "escoltant" activament, i si el què diu l'altre ens fa canviar d'alguna manera la nostra posició, o si ja tenim el judici fet i la decisió presa abans que tot comenci.

Observem també què ens afecta? si és el què està "dient" l'altre, el contingut o és el "com ho diu", o ho marca la relació que tinc amb aquella persona?

I no només és un tema del què a mi m'afecta dels altres, és també un tema de com jo em comunico, què expresso jo, i com arriba el que jo dic. Marshall Rosenberg, parla de la importància de la comunicació empàtica, o Comunicació No violenta. Destaquem algunes idees que es poden aplicar:

Una és la de parlar des del jo, en primera persona: "a mi m'afecta o em molesta això", enlloc de "tu ets un desastre perquè has deixat el taller tot desendreçat". Parlant des de mi, facilito el poder expressar els meus sentiments, i no entrar directament a "acusar" l'altre, i és més fàcil també crear un espai d'escolta activa.

Anar amb compte quan usem generalitzacions, o termes absoluts com "mai" o "sempre". Quan diem "és que tu mai escoltes...". El "sempre" o "mai" el diem des de la posició d'estar enfadats/des, i també és una part de la realitat, la de la nostra percepció. Però alhora estem fent una acusació forta, que òbviament col·locarà l'altre a la defensiva, i per tant tampoc serà fàcil crear un ambient d'escolta activa. Una proposta que pot ajudar en aquests casos, pot ser dir: "estic molt enfadat/da, i et vull dir, que moltes vegades tinc la sensació que no escoltes... i això provoca en mi.. o fa que jo em senti..."

L'important és que no estem ni negant l'enfado, ni els fets que han succeït, sinó que és dir les coses de una manera que facilita el diàleg i l'escolta. I segurament crea un espai per poder donar resposta al problema que tenim. Es tracta de poder expressar el què ens passa i com ens estem sentint, expressar les nostres necessitats i veure també quines són les de l'altre, i veure com ens ho muntem per conviure tots plegats, i fins a on estem disposades a canviar algunes de les nostres posicions, o reformular necessitats.

Del tema de les assemblees hi ha un munt de material escrit i sistematitzat per gent amb experiència. Si voleu trobar recull de tècniques, dinàmiques per facilitar les reunions podeu trobar molt interessant el Manual que s'ha fet des de la PAH (1).

La convivència, la gestió de les emocions, els rols i el rang...

El col·lectiu em posa davant cinc, deu, vint miralls...! que fa que al final hagi de mirar dins meu. El grup amplifica, tant les coses que m'agraden de mi, com les que no m'agraden i no tinc ganes de mirar.

Quina actitud, intenció, motivació tenim a currar-nos coses pròpies i coses a nivell de grup?

Fa mandra posar-s'hi sí, i de vegades no abordem aquests temes fins que ens hi trobem ben "a dins". No ens hi posem fins que la situació ja és insostenible. Però també sabem que si ens hi posem "abans" que ens molesti molt, potser ens serà més senzill, i no tant desgastant.

Del que passa, què és meu? Què és en relació al grup? I què és interpersonal?

Segurament no hi ha res "només meu" o només del grup. Senyalem dues coses: que la fluïdesa o "estancament" de la nostra relació no només ens afecta a nosaltres, sinó que també afecta al grup; i que des d'alguns paradigmes s'afirma que tot el que passa dins el grup, encara que ens estigui passant només a nosaltres també forma part del grup. Serien com "veus" que en formen part i porten informació, i que per tant són oportunitats per treballar lo interpersonal, però també lo grupal.

Per exemple, dues persones estan enfadades perquè una té ganes i vol impulsar unes jornades sobre autogestió i les vol fer el més aviat possible. L'altra persona està d'acord en que es facin, però ara no són prioritàries. Les dues persones s'enganxen a cada assemblea. Podríem dir que els rols que representen, podrien ser el rol del fer les coses "ja" , i l'altre el rol del que diu "millor esperar".

Una hipòtesi és que una té més accentuada la part del "fer", i l'altre la part de "tenir en compte altres coses i anar més a poc a poc'" I mirar-ho des de la perspectiva del sistema, vol dir que aquestes posicions o rols van més enllà de les "persones que les diuen". Que dins d'aquest sistema o grup, les dues veus són importants i necessàries, perquè probablement el grup en aquest moment en que es troba necessita les dues energies, la del "fer ja" i la "d'anem més a poc a poc".

Mirar-les com a **rols** del grup, permet que no ens hi "enganxem" sinó que les podem veure com a energies i informacions útils. I que el repte serà veure com el grup pot escoltar les "veus" i fins i tot permetre o facilitar un diàleg respectuós i fluid entre les dues. Què aporta la veu del "anar ràpid" i que aporta la veu de "l'anem a poc a poc?" Què hem d'escoltar de cadascuna? I que s'han de dir entre elles?

Facilitant aquest diàleg es poden resoldre temes importants i ens pot ajudar a prendre decisions. Un exercici interessant també és reproduir dins nostre aquest diàleg que escoltem fora. Veure com sona aquesta veu dins nostre pot ajudar-nos a separar la persona del rol, de l'energia del què diu i també del com ho diu.

L'ús dels privilegis, el rang

Estar en grup vol dir entrar en relació i usar les nostres habilitats, i poder. A. Mindell defineix rang com a la "suma de privilegis d'una persona" i la qüestió és que influeix constantment en les nostres relacions.

Parlem de **rang social/global**: que ve donat per la raça, el gènere, l'orientació sexual, classe, religió, educació, salut, edat.

Rang psicològic: que ve donat per sentir-se segur i cuidat. I també de sobreviure a situacions de patiment. Pot venir també de l'auto coneixement interior i l'autoestima.

Rang espiritual: aquell que pot venir de sentir una connexió transcendent amb la natura o la terra. També pot venir d'haver viscut situacions que t'han posat en un límit.

Tot i això és important destacar que el rang és contextual, el fet d'haver nascut dona, malauradament en la majoria de contextos et situa en un rang més baix. Però en un grup feminista, qui tindrà un rang menor serà un home. Les dinàmiques de rang varien i canvien en funció del context en que ens trobem.

Es manifesten amb senyals que no notem però que molesten als altres. Senyals de **rang superior** es manifesten per exemple quan sempre és un el que determina el temps, la disponibilitat per relacionar-te amb els altres. O les persones que usen un estil de comunicació seré, tendència a ser suau i no emocional; to paternalista.

Rang inferior seria senyals de tendència a dir "sí" però amb senyals corporals que donen a entendre "no". Mirar cap a avall, estar en tensió. Tendència a ser emocional, a sentir-te incomprès. Quan ens sentim còmodes tendim a notar el nostre rang alt com normal i oblidem com es poden sentir els altres. La dificultat està en posar-li consciència a tots els rangs presents per no oblidar cap part del grup i tots els sentiments que es poden donar en relació.

Espero que aquests temes puguin servir per posar més consciència sobre la manera com ens relacionem en grup, i col·lectiu i ens ajudin a fer-ho amb més eines.

1 http://www.facilitacion.org/wp-content/uploads/2014/09/Manual-PAH-Cat.pdf

Blue Valentine

El mite de l'amor romàntic

A.G.M
Barcelona, setembre de 2015

Blue Valentine (2010), dirigida i escrita per Derek Cianfrance, i segons la rumorologia basada en fets autobiogràfics, és un relat sobre l'enamorament i la ruptura d'una parella -Dean (Gosling) i Cindy (Williams)- construït intercalant escenes de dos moments cronològics oposats conceptualment: la ruptura de la parella com a línia principal, i el seu enamorament sis anys abans a partir de flashbacks. Aquest muntatge en paral·lel permet ressaltar estereotips i prejudicis naturalitzats i articular-ne una dramàtica crítica efectivament. El film sobrepassa el punt —i aquí rau el seu interès— on la majoria de pel·lícules romàntiques mainstream aturarien el relat, l'enamorament, amb la il·lusió patriarcal i el maniqueisme heteronormatiu de les relacions de parella. És, podríem dir, una història de (l'esfondrament de) l'amor romàntic com a institució, amb l'enfrontament de la masculinitat alternativa a l'hegemònica i a totes les expectatives de l'amor romàntic que la condemnen al fracàs.

Amb una narrativa subtil i intimista se'ns presenta una parella jove amb una filla petita on és la dona, Cindy, qui surt de casa per anar a treballar, qui lidera la logística domèstica de manera realista, i qui és, aparentment, menys emocional. Pel contrari, en Dean sembla demostrar un vincle emocional més intens amb la criatura (titllat d'infantil per la Cindy), és qui més vegades repeteix "t'estimo", qui acomiada la família al porxo i es preocupa que portin el cinturó posat. En un primer moment ens assalta una petita sensació de "gandul immadur" encoratjada subtilment per l'estètica del protagonista i per certs detalls (o "paranys") ben dosificats per Cianfrance.

En l'altre pol narratiu, el de l'enamorament, hi veiem un Dean amb un treball no qualificat ni aparent ambició laboral, sensible, detallista i amb capacitat de cura, que parla obertament de l'amor amb els companys de feina (i declara obertament que els homes són més romàntics que les dones), etc.

Per la seva banda, la Cindy és una universitària criada en una família humil altament heteropatriarcal, religiosa i amb clares mostres de violència masclista, que troba refugi i reflexió en la seva àvia, amb qui, a mode de xarxa de suport mutu, conversa sobre l'amor i l'empoderament individual com a dones (en detriment de l'espectacle humiliant que viu a la seva pròpia llar). Alhora, però, descobrim que, abans de trobar en Dean, surt amb un noi que compleix tots els requisits de mascle alfa: equip de lluita, agressivitat, dominació sexual , etc.

El que sembla obvi en la trama del passat no quadra amb el que passa al present, on la parella es prepara per passar una nit en una habitació d'un motel temàtic anomenada irònicament "The Future Room", per tenir una mena de reconnexió que semblen necessitar urgentment. Anant al motel, s'aturen en un supermercat on ella topa casualment amb l'ara ex que ens acaben de presentar en el relat paral·lel, que exhibeix una actitud irrespectuosa i sexualitzadora que ella acaba reforçant quan respon la seva pregunta absurda. Amb inseguretat, la Cindy explica a en Dean la casual trobada i succeeix un dels moments dramàtics més rellevants en la construcció dels personatges i la recepció emocional de l'espectador. Se'ns presenta de nou a propòsit un estereotip d'en Dean: clàssica escena de gelosia mascle alfa amb una dona que menteix per protegir-li l'ego. Tant és així que la Cindy inclús esmenta el deteriorament físic de l'ex... però la reacció d'en Dean ens insinuarà que no tot és el que ens sembla; una sospita que començarà a cristal·litzar ja al motel, on tornarem a assistir a un moment clau de la reflexió. Després de meravelloses escenes de poques paraules però altament descriptives del deteriorament de la intimitat emocional de la parella, la Cindy pregunta a en Dean si no té ambicions a la vida, si no vol convertir-se en algú i aprofitar el seu potencial. "Potencial per a què?" etzibarà el protagonista mentre respon que vol ser qui és: el seu marit i el pare de la seva filla, anar a treballar i tornar a casa per estar amb elles. La Cindy ho titllarà de "blablabla" en

un dels moments més agressius de la pel·lícula, que s'encadenarà amb una estranya escena de sexe, on ell pressiona per tenir-ne però, davant l'apatia emocional d'ella, es negarà a continuar i a convertir-ho en un joc "violent". "Vols que et pegui? Doncs no ho faré perquè t'estimo". Enfadats, frustrats, amb problemes de comunicació, acaben la nit separats.

Ja tenim la paradoxa de gènere sobre la taula i tot seguit saltarem al seu primer encontre sexual per reforçar-la, que no per casualitat serà un cunnilingus com a símbol oposat a la sexualitat patriarcal. L'amor quasi ideal prevaldrà, i nosaltres entendrem del tot detalls anteriors, quan la Cindy de sis anys enrere descobreix que està embarassada del seu ex i, davant la negativa a tirar endavant l'avortament, acceptarà la proposta d'en Dean, al corrent de tot, de formar una família. "Let's do it, I love you".
Fins aquí tenim per una banda una relació ja morta i per l'altra la culminació d'una història d'amor amb príncep blau al rescat, atípic però encara salvador-protector: un home sense ambició de poder o material (no ho necessita per definir-se com a individu), altament emocional, amorós, familiar, implicat en la cura de la criatura, que no és violent, gelós ni possessiu, detallista, romàntic, etc. Però ara estem confoses... Què falla doncs?

Aquesta incògnita no la teníem a altres pel·lícules de semblant temàtica com Revolutionary Road (2008), on ella quedava asfixiada per uns rols socials aclaparadors i paralitzants de manera inequívoca. A partir d'aquí es precipiten els esdeveniments en la mateixa línia discursiva d'oposats: present i passat, masculinitat hegemònica i alternativa, expectatives i realitat, etc. La frustració es materialitza en l'escena on ell pregunta absolutament frustrat: "Què és ser un home? Trencar-ho tot?"; i culmina amb un "canviaré" final que a totes llums ens sembla essencialment injust. Ell ja és un canvi, no?

I aquí rau la fortalesa i la major debilitat de la pel·lícula. Si és cert que defensem que Blue Valentine és una joia per reflexionar sobre el mite de l'amor romàntic des d'una manera

Blue Valentine
EUA, 2010
120 min.
Direcció: Derek Cianfrance
Interpretació: Ryan Gosling, Michelle Williams, Mike Vogel, John Doman, Ben Shenkman

diferent d'abordar el debat (la frustració masculina), està clar que és un punt de partida però de cap manera d'arribada. Precisament la incomunicació amb la perspectiva femenina que demostra el relat és possiblement alhora l'explicació de la seva falta de fonament com a anàlisi de gènere. El personatge femení és inaccessible, opac, irracional, un forat negre intraduïble. La identificació amb en Dean, l'empatia, la frustració i la terrible sensació d'injustícia, contrasta amb el no res que ens transmet la Cindy, a qui acabem titllant de masclista per eliminació. I si ho és, tampoc hi ha el valor de presentar-ho obertament i desenvolupar-ho com a reflexió de l'efecte ensordidor de la socialització de gènere, igual d'efectiu en homes i dones. Aquest diàleg inexistent entre els protagonistes és el diàleg que Blue Valentine ens convida a fer a nivell teòric des del feminisme. Preguntar-nos quina factura psíquica ens passa la desconstrucció del propi rol de gènere. Disseccionar els valors alternatius de masculinitat i feminitat que lluitem per aixecar davant la monumental institució social que portem adscrita emocionalment. A partir d'aquí omplir els buits que de per sí deixa el binarisme anacrònic del discurs heteronormatiu en les nostres relacions, emocions, identitats i relats. Blue Valentine és sobretot i sense voler-ho un bon punt de partida per escoltar-nos.

PARLEM AMB…

la Federació Anarquista de Gran Canaria

Pep i tu

Berga, agost de 2015

Parlem amb companyes de la Federació Anarquista de Gran Canaria (FAGC), organització que va néixer el 2011, a partir del 15 M. La gent que en forma part a desenvolupat un treball tenaç, constant i pràctic per l'anarquia. Propaganda pel fet, donant exemple. Un exemple és la Comunidad la Esperanza, l'alternativa habitacional més gran de l'estat, construida sobre la pràctica de l'ocupació i l'autogestió.

En verano de 2014 después de un año de «inactividad» pública anunciáis el regreso con un ambicioso proyecto habitacional que pasa por un grupo de acción urgente antidesahucios y con una asamblea de realojados. ¿Cómo se llega a este punto?

En realidad el Grupo de Respuesta Inmediata contra los Desahucios y la Asamblea de Inquilinos y Desahuciados son anteriores a nuestro año de silencio e invisibilidad (aunque el volumen de trabajo siguió igual o incluso fue a más). Llevábamos dos años con una actividad disolvente muy intensa: atacando a los sindicatos amarillos, el arribismo de los movimientos sociales, los abusos empresariales y bancarios, el matonismo policial, etcétera. Sin embargo, no hacíamos más que seguir el consejo clásico de Proudhon y Bakunin: demolíamos y destruíamos para posteriormente edificar y crear. Hecha la labor crítica, dimos pasos cruciales y nos posicionamos como referente en el frente de la vivienda, un tema especialmente sensible en Canarias y con muy poca intervención social, más allá de la asesoría o la demagogia. Sin embargo, no se puede hacer tanto en vano. Cuando interveníamos en labores destructivas fuimos reprimidos, pero ni por asomo tanto como cuando nos dedicamos a construir. Muchos compañeros se agotaron por el exceso de trabajo (ser el azote de la vieja sociedad requiere menos implicación que ofrecer el modelo de una nueva) y a otros los retrajo la represión policial. Ya habíamos iniciado el proyecto de la Comunidad La Esperanza, así que fue un momento perfecto para tomar aire y empezar el trabajo silencioso, discreto y de hormiguitas que ese proyecto requería, con los supervivientes de la FAGC y con los propios realojados.

Esta asamblea de realojados es la Comunidad La Esperanza. Sabemos que en ella viven más de doscientas personas y poco más. ¿Podrías explicarnos a grandes rasgos qué es y cómo funciona?

La Comunidad La Esperanza es el proyecto social, de ocupación masiva y alternativa habitacional más grande de todo el Estado; la expropiación y socialización con conciencia política y reivindicativa de más magnitud que se ha hecho en años. Funciona como un modelo de microsociedad libertaria sin necesidad de que ninguno de sus miembros lo sea. Es asamblearia, horizontal (carece de líderes) y autogestionada (no recibe ninguna ayuda institucional y hasta hace poco tampoco del exterior). Todo se decide en asamblea, y es esta la que designa a las distintas comisiones (como la de Mantenimiento o Realojo) para que realicen u organicen las tareas prácticas. Un modelo estructurado, pero sencillo y funcional.

Habéis tenido problema con el agua y otros suministros. ¿Cómo solucionáis estos problemas técnicos y de mantenimiento?

En la Comunidad, obviamente, no se cobra alquiler, sino una contribución comunitaria voluntaria que tiene como baremo 25 euros mensuales. Los que más tienen aportan más. Con eso, más los donativos desinteresados (casi todos provenientes, por ahora, del ámbito libertario), que desde hace dos meses recibimos en la cuenta de la Comunidad, sufragamos las cubas de agua con las que nos abastecemos. La FAGC también aporta por su parte lo que puede. Todos los demás problemas técnicos los resuelve la Comisión de Mantenimiento que cuenta con obreros y obreras cualificados con gran experiencia en el ramo de la construcción. Cuando son obras de envergadura se cuenta con la colaboración del resto de la Comunidad.

La gestión de una comunidad así no debe ser fácil. ¿Cuáles son los principales conflictos?

Quien crea en la armonía espontánea de las masas trabajadoras es que ha leído demasiados folletines. Claro que hay problemas, pero se equivocan si piensan que son problemas derivados del número o de la extracción social de los participantes. Los argumentos clasistas se tornan ridículos.

Todo proyecto comunitario conlleva dificultades. Los mismos, aunque no se quiera creer, que se dan en centros sociales okupados y autogestionados, sindicatos, grupos de afinidad o comunas entre gente ideologizada. Puede que las formas sean distintas, pero los fallos de fondo se reproducen. Los problemas de convivencia son connaturales a toda comunidad humana, pues ninguna es ni será por definición perfecta. Con gente acostumbrada a vivir en entornos hostiles y con códigos identitarios muy definidos podría parecer que se agravan, pero la realidad es que no. Lo importante es precisamente intentar incentivar lo contrario a lo que se cree: sí, hay que fortalecer el concepto solidario, de apoyo mutuo y colaboración, pero es imprescindible desarrollar la propia consciencia, el propio discernimiento y el criterio personal. Solo así se acaba con el gregarismo y el adocenamiento. Ya lo decía Samblancat: «el ideal no es hacer del individuo masa, sino dar a la masa personalidad». Lo importante es socializar herramientas, hacerlas circular, y que sean los propios afectados los que decidan cómo darles uso. Vivir en un modelo de tendencia libertaria con tantas personas te demuestra que la anarquía es emocionante, pero también dura y exigente. Y sin embargo es el único modelo de sociedad en el que merece la pena vivir y en el que se aspira a la dignidad. Después del entusiasmo inicial queda la realidad, y esta requiere grandes dosis de trabajo y tenacidad.

Vuestra apuesta es por el anarquismo social, alejado de debates falsos y luchas inútiles. Cuéntanos algunas virtudes y algunos problemas de vuestra práctica, según tu parecer.

Nuestra apuesta es por la anarquía en sí. Reconocemos obviamente que hay distintas sensibilidades y tendencias, pero el anarquismo que nosotros buscamos no necesita apellidos. Si se quiere, para distinguirlo de las construcciones meramente especulativas o de las que no están dispuestas a transcender de ambientes académicos o de las reclamaciones de la llamada clase media, podemos hablar de anarquismo combativo o callejero, de barrio. Sus virtudes radican en su realismo, su capacidad de conectar con los excluidos, su inmediatez, su alejamiento de la retórica y el discurso autocomplaciente, su función de palanca, de herramienta práctica, su capacidad armamentística para poner al sistema ante un verdadero desafío. Pero mostrar las contradicciones del sistema de forma práctica y no solo discursiva no exige únicamente estar dispuesto a pagar el precio de la represión: requiere además una gran capacidad de trabajo, aprender a soportar la soledad de una labor donde hay pocos referentes y una gran fortaleza anímica para soportar los varapalos que te esperan. Es una carrera de fondo donde si alcanzas cierto grado de victorias debes aceptar que puedes hacerlo completamente aislado: del resto de movimiento libertario que parece ir en dirección contraria y de los movimientos sociales que parecen movilizarse por la pérdida de poder adquisitivo de las clases medias, pero no por la situación de emergencia humanitaria de de los que nunca han tenido hipotecas ni asistencia sanitaria ni trabajo. Su gran dificultad, por último, es aceptar que cambiar material y económicamente la vida de la gente no les hace necesariamente mejores personas.

¿Qué problemas y contradicciones principales comporta vuestras luchas sociales?

La principal contradicción se nos presenta en el terreno legal. Somos ilegalistas por convicción y porque creemos que un paso importante en la transformación social parte de que la gente pierda el respeto a la legalidad. Empero, cuando asesoramos por ejemplo un caso de desahucio hemos de hacerlo con el Código Penal en la mano o la ley de enjuiciamiento criminal. Hemos de agotar la vía legal antes de recurrir a otras acciones en las que nos sentimos más cómodos. Lo mismo pasa en los casos de okupación y realojo. Procedemos al acto ilegal de expropiar una casa para después acabar ayudando a los realojados a conseguir un alquiler social. La represión que suscita nuestra militancia también conlleva la necesidad de defenderse legalmente o de usar cuentas bancarias para recaudar fondos. En el caso de la Comunidad, no solo existe una cuenta solidaria, sino que algunos compañeros redactan exigencias básicas, solicitudes de abastecimiento y demandas a organismos públicos que inevitablemente responden a la necesidad inmediata de la gente, pero no a la conciencia y voluntad de muchos miembros de la FAGC. Es la gran tara del tema de la vivienda. Por esta razón tratamos de suscitar otras formas más directas de afrontar las luchas e intentamos evitar que el trabajo se detenga o encalle en el terreno legal. Sin embargo, entendemos también que no hay nada verdaderamente menos anarquista que forzar a la gente a iniciar procesos contra su voluntad y que lo más coherente, a nivel antirrepresivo, es mantenerse con vida. Decía Diderot que «el mártir espera la muerte y el fanático la busca», pues nosotros creemos que el anarquista útil la esquiva.

Recomanem la lectura de l'entrevista completa, com sempre, al: www.bllibertari.org